
Advaita Makaranda

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದಃ

Document Information

Text title : advaitamakaranda

File name : advaitamakaranda.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Author : lakSmIdharakavi

Transliterated by : Br. Pranipata Chaitanya pranipatachaitanya [at] yahoo.co.in

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : January 1, 2012

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದಃ

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಕವಿವಿರಚಿತಃ

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದಃ

ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಕೃತಟೀಕಾಸಹಿತಃ

ಏವಂ

ರಸಾಭಿವ್ಯಂಜಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಹಿತಃ

.. ಅಥ ಅದ್ವೈತಮಕರಂದಃ ..

ಕಟಾಕ್ಷಕಿರಣಾಚಾಂತನಮನೋಹಾಬ್ಧಯೇ ನಮಃ .

ಅನಂತಾನಂದಕೃಷ್ಣಾಯ ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೂರ್ತಯೇ .. 1..

ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸದಾ ಭಾಮಿ ಕದಾಚಿನ್ನಾಹಮಪ್ರಿಯಃ .

ಬ್ರಹ್ಮವಾಸಹಮತಃ ಸಿದ್ಧಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಲಕ್ಷಣಂ .. 2..

ಮಯ್ಯೇವೋದೇತಿ ಚಿದ್ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಜಗದ್ಗಂಧರ್ವಪತ್ತನಂ .

ಅತೋಽಹಂ ನ ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವಕಾರಣಂ .. 3..

ನ ಸ್ವತಃ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಾನ್ನಿರಂಶತ್ವಾನ್ನ ಚಾನ್ಯತಃ .

ನ ಚಾಶ್ರಯವಿನಾಶಾನ್ಮೇ ವಿನಾಶಃ ಸ್ಯಾದನಾಶ್ರಯಾತ್ .. 4..

ನ ಶೋಷಪ್ಲೋಷವಿಕ್ಲೇದಚ್ಛೇದಾಶ್ಚಿನ್ನಭಸೋ ಮಮ .

ಸತ್ಯೈರಪ್ಯನಿಲಾಗ್ನ್ಯಂಭಃ ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಕಿಮುತ ಕಲ್ಪಿತೈಃ .. 5..

ಆಭಾರೂಪಸ್ಯ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಭಾನಂ ಭಾಸಂನಿಧೇರ್ವಿನಾ .

ಕದಾಚಿನ್ನಾವಕಲ್ಪೇತ ಭಾ ಚಾಹಂ ತೇನ ಸರ್ವಗಃ .. 6..

ನ ಹಿ ಭಾನಾದೃತೇ ಸತ್ತ್ವಂ ನರ್ತೇ ಭಾನಂ ಚಿತೋಽಚಿತಃ .

ಚಿತ್ಸಂಭೇದೋಽಪಿ ನಾಧ್ಯಾಸಾದೃತೇ ತೇನಾಹಮದ್ವಯಃ .. 7..

ನ ದೇಹೋ ನೇಂದ್ರಿಯಂ ಚಾಹಂ ನ ಪ್ರಾಣೋ ನ ಮನೋ ನ ಧೀಃ .

ಮಮತಾಪರಿರಬ್ಧತ್ವಾದಾಕ್ರೀಡತ್ವಾದಿದಂ ಧಿಯಃ .. 8..

ಸಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವಾನ್ವಿತಃ ಪ್ರೇಯಾನಹಂ ನಾಹಂ ಕದಾಚನ .

ಪರಿಣಾಮಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿತಾಪೈರುಪಪ್ಲವಾತ್ .. 9..

ಸುಪ್ತೇಽಹಮಿ ನ ದೃಶ್ಯಂತೇ ದುಃಖದೋಷಪ್ರವೃತ್ತಯಃ .

ಅತಸ್ತಸ್ಯೈವ ಸಂಸಾರೋ ನ ಮೇ ಸಂಸರ್ತೃಸಾಕ್ಷಿಣಃ .. 10..

ಸುಪ್ತಃ ಸುಪ್ತಿಂ ನ ಜನಾತಿ ನಾಸುಪ್ತೇ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರೌ .
 ಜಾಗ್ರತ್ಸಪ್ನಸುಷುಪ್ತೀನಾಂ ಸಾಕ್ಷ್ಯತೋಽಹಮತದೃಶಃ .. 11..
 ವಿಜ್ಞಾನವಿರತಿಃ ಸುಪ್ತಿಸ್ತಜ್ಞನ್ಮ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರೌ .
 ತತ್ಸಾಕ್ಷಿಣಃ ಕಥಂ ಮೇ ಸ್ಯುರ್ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತೇ ತ್ರಯಃ .. 12..
 ಷಡ್ವಿಕಾರವತಾಂ ವೇತ್ನಾ ನಿರ್ವಿಕಾರೋಽಹಮನ್ಯಥಾ .
 ತದ್ವಿಕಾರಾನುಸಂಧಾನಂ ಸರ್ವಥಾ ನಾವಕಲ್ಪತೇ .. 13..
 ತೇನ ತೇನ ಹಿ ರೂಪೇಣ ಜಾಯತೇ ಲೀಯತೇ ಮುಹುಃ .
 ವಿಕಾರಿ ವಸ್ತು ತಸ್ಯೈಷಾಮನುಸಂಧಾತ್ಯತಾ ಕುತಃ .. 14..
 ನ ಚ ಸ್ವಜನ್ಮ ನಾಶಂ ವಾ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ ಕಶ್ಚನ .
 ತೌ ಹಿ ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಭಾವಚರಮಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ .. 15..
 ನ ಪ್ರಕಾಶೇಹಮಿತ್ಯುಕ್ತಿಯತ್ಪ್ರಕಾಶೈಕಬಂಧನಾ .
 ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಂ ತಮಾತ್ಮಾನಮಪ್ರಕಾಶಃ ಕಥಂ ಸ್ವಶೇತ್ .. 16..
 ತಥಾಪ್ಯಾಭಾತಿ ಕೋಽಪ್ಯೇಷ ವಿಚಾರಾಭಾವಜೀವನಃ .
 ಅವಶ್ಯಾಯಶ್ಚಿದಾಕಾಶೇ ವಿಚಾರಾಕೋದಯಾವಧಿಃ .. 17..
 ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಮಹಾನಿದ್ರಾಜ್ಯಂಭಿತೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜಗನ್ಮಯೇ .
 ದೀರ್ಘಸ್ವಪ್ನೇ ಸ್ಪುರಂತೈತೇ ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಾದಿವಿಭವಮಾಃ .. 18..
 ಜಠಾಜಡವಿಭಾಗೋಽಯಮಜಡೇ ಮಯಿ ಕಲ್ಪಿತಃ .
 ಭಿತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಮೇ ಚಿತ್ರಚರಾಚರವಿಭಾಗವತ್ .. 19..
 ಚೇತ್ಯೋಪರಾಗರೂಪಾ ಮೇ ಸಾಕ್ಷಿತಾಪಿ ನ ತಾತ್ವಿಕೇ .
 ಉಪಲಕ್ಷಣಮೇವೇಯಂ ನಿಸ್ತರಂಗಚಿದಂಬುಧೇಃ .. 20..
 ಅಮೃತಾಭೇರ್ನ ಮೇ ಜೀರ್ಣಿಮೃಷಾ ಡಿಂಡೀರಜನ್ಮಭಿಃ .
 ಸ್ಫಟಿಕಾದ್ರೋ ಮೇ ರಾಗಃ ಸ್ವಾಪ್ನಸಂಧ್ಯಾಭ್ರವಿಭ್ರಮೈಃ .. 21..
 ಸ್ವರೂಪಮೇವ ಮೇ ಸತ್ತ್ವಂ ನ ತು ಧರ್ಮೋ ನಭಸ್ತ್ವವತ್ .
 ಮದನ್ಯಸ್ಯ ಸತೋಽಭಾವಾನ್ನ ಹಿ ಸಾ ಜಾತಿರಿಷ್ಯತೇ .. 22..
 ಸ್ವರೂಪಮೇವ ಮೇ ಜ್ಞಾನಂ ನ ಗುಣಃ ಸ ಗುಣೋ ಯದಿ .
 ಅನಾತ್ಮತ್ವಮಸತ್ತ್ವಂ ವಾ ಜ್ಞೇಯಾಜ್ಞೇಯತ್ವಯೋಃ ಪತೇತ್ .. 23..
 ಅಹಮೇವ ಸುಖಂ ನಾನ್ಯದನ್ಯಚ್ಛೇನ್ವೈವ ತತ್ ಸುಖಂ .
 ಅಮದರ್ಥಂ ನ ಹಿ ಪ್ರೇಯೋ ಮದರ್ಥಂ ನ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಿಯಂ .. 24..
 ನ ಹಿ ನಾನಾಸ್ವರೂಪಂ ಸ್ಯಾದೇಕಂ ವಸ್ತು ಕದಾಚನ .
 ತಸ್ಮಾದಖಂಡ ಏವಾಸ್ಮಿ ವಿಜಹಜ್ಜಾಗತೀಂ ಭಿದಾಂ .. 25..
 ಪರೋಕ್ಷತಾಪರಿಚ್ಛೇದಶಾಬಲ್ಯಾಪೋಹನಿರ್ಮಲಂ .

ತದಸೀತಿ ಗಿರಾ ಲಕ್ಷ್ಯಮಹಮೇಕರಸಂ ಮಹಃ .. 26..
 ಉಪಶಾಂತಜಗಜ್ಜೀವಶಿಷ್ಯಾಚಾರ್ಯೇಶ್ವರಭ್ರಮಂ .
 ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧಮನಾದ್ಯಂತಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಹಂ ಮಹಃ .. 27..
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಕವೇಃ ಸೂಕ್ತಿಶರದಂಭೋಜಸಂಭೃತಃ .
 ಅದ್ವೈತಮಕರಂದೋಽಯಂ ವಿದ್ವದ್ಭೃಂಗೈರ್ನಿಪೀಯತಾಂ .. 28..

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಕವಿವಿರಚಿತಃ

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದಃ

ಸಹಿತಂ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಕೃತಟೀಕಾಸಹಿತಃ

ಏವಂ

ರಸಾಭಿವ್ಯಂಜಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಹಿತಃ

ನಿತ್ಯಂ ನಿರಂತರಾನಂದಂ ಚಿದ್ಭವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಭಯಂ .

ಶ್ರುತ್ಯಾ ತರ್ಕಾನುಭೂತಿಭ್ಯಾಮಹಮಸ್ಮದ್ಭವಯಂ ಸದಾ .. 1..

ಅಂಬಾಗ್ರಹೀತವಾಮಾರ್ಥಂ ವಂದೇ ಚಂದ್ರಕಲಾಧರಂ .

ಲಾವಣ್ಯಮಧುರಾಕಾರಂ ಕಾರುಣ್ಯರಸವಾರಿಧಿಂ .. 2..

ಕೈವಲ್ಯಾನಂದಯೋಗೀಂದ್ರಪಾದಪಂಕಜರಜೋರವಿಃ .

ರಾಜತೇ ಮೇ ಹೃದಾಕಾಶೇ ಮೋಹಧ್ವಾಂತನಿವರ್ತಕಃ .. 3..

ಶುದ್ಧಾನಂದಪದಾಂಭೋಜದ್ವಂದ್ವಂ ಸೇವೇ ಯದುದ್ಭವಂ .

ನಿರ್ವಾಣರಸಮಾಸ್ವಾದ್ಯ ಹೃಷ್ಣಾಃ ಶಿಷ್ಯಾಲಿಪಂಕ್ತಯಃ .. 4..

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಯೋಗೀಂದ್ರಾ ಜಯಂತಿ ಭುವಿ ಕೇಚನ .

ಯತ್ಕೃಪಾಲವತಸ್ತೀರ್ಣೋ ಮಯಾ ಸಂಸಾರವಾರಿಧಿಃ .. 5..

ಇಹ ಖಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರೋ ನಾಮ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕವೀಂದ್ರೋ

ನಿರಂತರನಿತ್ಯಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಶುದ್ಧಸ್ವಾಂತತಯಾ

ಸಂಜಾತವಿವೇಕವೈರಾಗ್ಯಶಮಾದಿಮುಮುಕ್ಷಾವತ ಆತ್ಮವಿವಿಧಿಷಯಾ

ಸಂತ್ಯಕ್ತಲೋಕವೇದಧರ್ಮಾನ್ ಗುರುವರಚರಣೋಪಸರ್ಪಣಪುರಃಸರಂ

ಸಮ್ಯಕ್ಷೃತವೇದಾಂತತತ್ತ್ವೇಽಪ್ಯಸಂಭಾವನಯಾ

ಪ್ರತಿಬಂಧಜ್ಞಾನತಯಾಽಪರಿತುಷ್ಯತಃ ಕಾಂಕ್ಷಿತ್ ಪುರುಷಧಾರೇಯಾನುಪಲಭ್ಯ

ಸಂಜಾತಕರುಣಸ್ತೇಷಾಂ ಕರತಲಬಿಲ್ವಫಲವತ್ ಸ್ಪುಟಂ ವೇದಾಂತಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಂ

ಬ್ರಹ್ಮ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಲಕ್ಷಣಂ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವೋಪಾದಾನಂ ನಿತ್ಯಂ

ಸರ್ವಗಮದ್ಭವಯಂ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರಸಾಕ್ಷಿ

ಪ್ರತ್ಯಗಭಿನ್ನತಯಾ ತರ್ಕೈಃ ಸಂಭಾವಯಿತುಂ ಕಿಂಚಿತ್

ಪ್ರಕರಣಮದ್ವೈತಮಕರಂದಾಖ್ಯಮಾರಭಮಾಣಶ್ಚಿಕೀರ್ಷಿತಸ್ಯಾವಿಘ್ನೇನ
ಪರಿಸಮಾಪ್ತಯೇ ಸ್ವೇಷ್ಟದೇವತಾಪ್ರಣಾಮರೂಪಂ ಮಂಗಲಂ ಸ್ವಯಮನುಷ್ಠಾಯ
ಶಿಷ್ಯಶಿಕ್ಷಾಯೈ ಗ್ರಂಥತೋ ನಿಬಧ್ನಾತಿ —

ಕಟಾಕ್ಷಕಿರಣಾಚಾಂತನಮನೋಹಾಬ್ಧಯೇ ನಮಃ .

ಅನಂತಾನಂದಕೃಷ್ಣಾಯ ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೂರ್ತಯೇ .. 1..

ಕಟಾಕ್ಷೋ ಭಕ್ತೇಷು ತಿರ್ಯಕ್ಪಾತಿತಾ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಃ, ತಸ್ಯಾಃ ಕಿರಣೇನ ಪ್ರಭಯಾ,
ಆಚಾಂತಃ ಶೋಷಿತೋ ನಮತಾಂ ನಮಸ್ಕರ್ತೃಣಾಂ ಮೋಹೋಽಜ್ಞಾನಂ ಸ
ಏವಾಬ್ಧಿಃ

ಸಮುದ್ರೋ ಯೇನ ಸಃ, ತಥಾ ತಸ್ಮೈ, ಶ್ರೀಗುರುಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರಸಾದರಹಿತಾನಾಂ
ದುಸ್ತರತ್ವಾದ್ ಭ್ರಾಂತಿಪರಂಪರಾತರಂಗಯುಕ್ತತ್ವಾದ್ರಾಗಾದಿಮಹಾಗ್ರಾಹಾದಿಯೋಗಾಚ್ಛ

ಯುಕ್ತಮಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಮುದ್ರತ್ವಂ. ಅನಂತಾನಂದಕೃಷ್ಣಾಯ ಅನಂತೋ
ದೇಶಕಾಲವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದಶೂನ್ಯ, ಆನಂದಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಯಸ್ಯ, ಸಃ, ಅನಂತಾನಂದಃ,
ಸ ಚಾಸೌ ಕೃಷ್ಣಶ್ಚ, ಅನಂತಾನಂದಕೃಷ್ಣಃ, ವಸುದೇವಕುಮಾರಃ,

ತಸ್ಮೈ, ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೂರ್ತಯೇ ಜಗತಾಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಮಂಗಲಭೂತಾ
ಸುಖಾಭಿವೃದ್ಧಿಕರೀ ಮೂರ್ತಿರ್ವಿಗ್ರಹೋ ಯಸ್ಯ, ಸ ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೂರ್ತಿಸ್ತಸ್ಮೈ,
ನಮೋಽಸ್ತು . ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೂರ್ತಯ ಇತ್ಯನೇನ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ
ತಸ್ಮೈಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಪುರುಷಾರ್ಥಪರಿಪಂಥಿವಿಘ್ನನಿರಾಸಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಕ್ತಂ,
ಮಂಗಲಸ್ಯ ತಾದೃಶತ್ವಾತ್ .. 1..

ಏವಮನುಷ್ಠಿತಸ್ವೇಷ್ಟದೇವತಾನಮಸ್ಕಾರಲಕ್ಷಣಮಂಗಲನಿಬರ್ಹಿತಸಕಲಾಂತರಾಯಃ
ಪ್ರಥಮಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯೈಸ್ತಾತ್ಪರ್ಯಯುಕ್ತೈರ್ಬೋಧಿತಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೋ
ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಭಾವಯನ್ನಾಹ -

ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸದಾ ಭಾಮಿ ಕದಾಚಿನ್ನಾಹಮಪ್ರಿಯಃ .

ಬ್ರಹ್ಮೈವಾಹಮತಃ ಸಿದ್ಧಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಲಕ್ಷಣಂ .. 2..

ಅಹಮಸ್ಮೀತಿ . ಅಹಮಹಂಕಾರಾದಿಸಾಕ್ಷ್ಯಸ್ಮಿ, ಸದ್ರೂಪೋ ಭವಾಮಿ,

ಆತ್ಮನ್ಯದ್ಯಸ್ತಾಹಂಕಾರಾದೇಃ ಸತ್ತಾಪ್ರದತ್ವಾತ್, ಸದಾವಸ್ಥಾತ್ರಯೇಽಪಿ ಭಾಮಿ,

ಜಾಗ್ರತಿ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿಸಾಕ್ಷಿತಯಾ,

ಸ್ವಪ್ನೇಽಂತಃಕರಣವಾಸನಾಪ್ರಪಂಚಸಾಕ್ಷಿತಯಾ, ಸುಷುಪ್ತಾವಜ್ಞಾನಸಾಕ್ಷಿತಯಾ ಚ
ಪ್ರಕಾಶೇ,

ಕದಾಚಿತ್, ಕದಾಚಿದಪಿ, ದುಃಖಾದ್ಯನುಭವಕಾಲೇಽಪಿ, ಅಹಂ ನಾಪ್ರಿಯೋ

ಭವಾಮಿ, ನಾನಿಷ್ಟೋ ಭವಾಮಿ; ಕಿಂತು ಸದಾ ಪ್ರಿಯ ಏವ ಭವಾಮಿ, ದುಃಖಾದೌ

ದ್ವೇಷಸ್ಯಾತ್ಮನೋಹನಿಮಿತ್ತತ್ವಾಚ್ಛತ್ರದುಃಖಾದೌ ದ್ವೇಷಸ್ಯಾದರ್ಶನಾತ್,

ತಥಾ ಚ ಪರಮಪ್ರೀತಿವಿಷಯತ್ವಾದಾನಂದರೂಪಃ, ಯಸ್ಮಾತ್
ಕಾಲತ್ರಯೇಽಪ್ಯಬಾಧ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ ಸದ್ರೂಪಃ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನತ್ವಾಚ್ಚಿದ್ರೂಪಃ,
ಪರಮಪ್ರೀತಿವಿಷಯತ್ವಾದಾನಂದರೂಪಶ್ಚ, ತಸ್ಮಾದಹಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಲಕ್ಷಣಂ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಸಿದ್ಧಂ . ಅತ್ರೇದಮನುಮಾನಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ .
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನ ಭಿದ್ಯತೇ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪತ್ವಾತ್, ಬ್ರಹ್ಮವದಿತಿ,
ನ ಚ ಹೇತುರಸಿದ್ಧಃ, ಅಹಮಸ್ಮೀತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯ ಸಾಧಿತತ್ವಾತ್ .
ನನ್ನನುಮಾನಸ್ಯ ನಾಹಮೀಶ್ವರ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿರೋಧ ಇತಿ ಚೇತ್, ನ,
ತಾವದಾತ್ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವೇ ಬಾಹ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿರೋಧಃ, ಆತ್ಮನಿ ರೂಪಾದ್ಯಭಾವೇನ
ಬಾಹ್ಯಸ್ಯ ತತ್ರಾಪವೃತ್ತೇಃ, ನಾಹಮಿ ಮಾನಸಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿರೋಧಃ, ಮನಸೋ
ಮನಃಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾತ್ಮನಿ ಪ್ರವೃತ್ತೇರಸಂಭವಾತ್ ..

ನನು ಜೀವೇಶ್ವರೌ ಭಿನ್ನೌ

ಕಿಂಚಿಜ್ಜ ತ್ವಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿವಿರುದ್ಧಧರ್ಮಾಧಾರತ್ವಾತ್,

ದಹನತುಹಿನವತ್, ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಮಾನವಿರೋಧ ಇತಿ ಚೇತ್, ನ,

ವಿರುದ್ಧಧರ್ಮವತೋರ್ಬಿಂಬಪ್ರತಿಬಿಂಬಯೋರುಚ್ಚಮಂದಶಬ್ದಾಧಾರ ಆಕಾಶೇ ಚ
ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ .

ನನು “ದ್ವಾ ಸುಪರ್ಣಾ” ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿವಿರೋಧ ಇತಿ ಚೇತ್, ನ, ತಸ್ಯಾ ಅತತ್ಪರತ್ವೇನ
ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿಶ್ರುತ್ಯಾ ಬಾಧ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ .

ತಸ್ಮಾನ್ನಾಹಮೀಶ್ವರ ಇತಿ ಬುದ್ಧಿರ್ದೇಹಾದ್ಯುಪಾಧಿನಿಮಿತ್ತಾ ಭ್ರಾಂತಿಃ . ನ ತು
ಜೀವಸ್ವರೂಪವಿಷಯಾ . ತದುಕ್ತಂ -

“ತ್ವಯಿ ಮಯಿ ಚ ಗಣ್ಯಮಾನೇ ಮಶಕಾನ್ಮಶಕೋಽಹಮೇವ ದೇಹದೃಶಾ .

ವಿಶ್ವಾಧಿಕೇಶ ತೇ ಮೇ ಸದ್ಬೋಧಾನಂದಪೂರ್ಣತಾ ತುಲ್ಯಾ” .. ಇತಿ .

ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೇತಿ ಭಾವಃ .. 2..

ನನು “ಯಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಿ” ದಿತ್ಯಾದಿಶ್ರುತ್ಯಾ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಜ್ಞತಯಾವಗಮ್ಯತೇ,

ಯತೋ ವೇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತ್ಯಾ ಚ ಸರ್ವಜಗತ್ಕಾರಣತಯಾ ಚ, ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ತು

ಸ್ವಶರೀರಾದಿಕಮಪಿ ಸಾಕಲ್ಯೇನ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೇಣ ಕಿಂಚಿತ್ ಕರ್ತುಮಪಿ

ನ ಶಕ್ನೋತಿ, ತತ್ ಕಥಮಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞೇನ ಸರ್ವಕಾರಣೇನ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಭೇದ

ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೋಽಪಿ ತದ್ವ ಯಮುಪಪಾದಯತಿ —

ಮಯ್ಯೇವೋದೇತಿ ಚಿದ್ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಜಗದ್ಗಂಧರ್ವಪತ್ತನಂ .

ಅತೋಽಹಂ ನ ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವಕಾರಣಂ .. 3..

ಮಯ್ಯೇವೇತಿ . ಚಿದ್ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಚಿದಾಕಾಶೇ ಮಯಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೈವ,

ಜಗದ್ಗಂಧರ್ವಪತ್ತನಂ ಜಗದೇವ ಗಂಧರ್ವಪತ್ತನಂ,

ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕವಿಕ್ಷುಬ್ಧಮಾಯಯಾ ಮರಣಾವಸ್ಥಾಯಾಂ ಚ ಮೇಘೇಷು
ಪ್ರತೀಯಮಾನಂ

ನಗರಂ ಗಂಧರ್ವಪತ್ತನಂ ನಾಮ, ತಾದೃಶಮಿದಂ ಜಗದುದೇತಿ, ಉತ್ಪದ್ಯತ
ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಅಯಂ ಭಾವಃ - ಮಿಥ್ಯಾಪದಾರ್ಥಸ್ಯ ಹಿ ದೃಷ್ಟೈವೋಪಾದಾನಂ,
ಯಥಾ ಸ್ವಪ್ನಪ್ರಪಂಚಸ್ಯ ತತ್ಸಾಕ್ಷೀ, ತಥಾ ಜಾಗೃತ್ಪ್ರಪಂಚಸ್ಯಾಪಿ ಸರ್ವಸ್ಯ
ದೃಶ್ಯತೈನ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾತ್ ತದ್ವಷ್ಟಾ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮೈವೋಪಾದಾನಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ .
ತದುಕ್ತಂ -

ಯಥಾ ಸ್ವಪ್ನಪ್ರಪಂಚೋಽಯಂ ಮಯಿ ಮಾಯಾವಿಜೃಂಭಿತಃ .

ಏವಂ ಜಾಗೃತ್ಪ್ರಪಂಚಶ್ಚ ಮಯಿ ಮಾಯಾವಿಜೃಂಭಿತಃ .. ಇತಿ .

ಏವಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಸ್ತದ್ವಷ್ಟತ್ವಲಕ್ಷಣಂ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಂ

ತದಧಿಷ್ಠಾನತ್ವಲಕ್ಷಣಂ ಸರ್ವಕಾರಣತ್ವಂ ಚ ಸಿದ್ಯತಿ .

ನನು ಬಹುದೂರವ್ಯವಹಿತಮೇರ್ವಾದೀನಾಮದೃಶ್ಯಮಾನಾನಾಂ ಕಥಂ
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ

ದೃಷ್ಟಾ, ಕಥಂ ವಾ ತದುಪಾದಾನಮಿತಿ ಚೇತ್, ಶೃಣು ತರ್ಹಿ ರಹಸ್ಯಂ,

ಏತಾವಂತಂ ಕಾಲಂ ಮೇರ್ವಾದಿಕಮಹಂ ನಾಜ್ಞಾಸಿಷಮಿತಿ ಹ್ಯಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಣತಯಾ

ಮೇರ್ವಾದಿಕಂ ಸ್ಮರ್ಯತೇ, ತಚ್ಚ ಸ್ಮರಣಂ ಮೇರ್ವಾದ್ಯನುಭವಂ ವಿನಾನುಪಪದ್ಯಮಾನಂ

ಸನ್ಮೇರ್ವಾದ್ಯನುಭವಂ ಕಲ್ಪಯತಿ, ತತ್ರ ಚೇಂದ್ರಿಯಾದೀನಾಮಪ್ರವೃತ್ತೇಃ

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಚೈತನ್ಯೇಽದ್ಯಸ್ತತಯೈವ ಮೇರ್ವಾದ್ಯನುಭವೋ ವಕ್ತವ್ಯಃ .

ಅಧ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಚಾಧಿಷ್ಠಾನಮೇವೋಪಾದಾನಂ ತದ್ಭಾನಾದೇವ ಭಾನಂ ಚ ಭವತಿ,

ತಥಾ ಚ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಸ್ವಾದ್ಯಸ್ತಮೇರ್ವಾದೇರಪ್ಯಜ್ಞಾತತಯಾ ಸಾಕ್ಷೀ, ತದುಪಾದಾನಂ

ಚ ಭವತಿ, ತದುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾಯಾಂ -

“ಜ್ಞಾತರೂಪೇಣ ಚಾಜ್ಞಾತಸ್ವರೂಪೇಣ ಚ ಸಾಕ್ಷೀಣಃ .

ಸರ್ವಂ ಭಾತಿ ತದಾಭಾತಿ ತತಸ್ತದ್ ವ್ಯಾಪಿ ಸರ್ವದಾ” .. ಇತಿ.

ತಥಾ ಚ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಕಾರಣಂ ಚೇತಿ . ಯತ

ಉಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಸರ್ವಕಾರಣಂ ಚಾಹಮತಃ ಕಥಂ ತದ್ರೂಪಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಭವಾಮಿ,

ಭವಾಮ್ಯೇವೇತ್ಯರ್ಥಃ .. 3..

ನನು “ನಿತ್ಯಂ ವಿಭುಂ ಸರ್ವಗತಂ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಂ” ಇತ್ಯಾದ್ಯುಪನಿಷತ್ತು ನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ

ಶ್ರೂಯತೇ, ಆತ್ಮಾ ಚ ಮರಣಾದಿಧರ್ಮಕತ್ವಾದನಿತ್ಯ ಏವಾನುಭೂಯತೇ, ತತಶ್ಚ ನ

ತಯೋರೈಕ್ಯಮಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಕಿಮಾತ್ಮನೋ ಬೌದ್ಧಪಕ್ಷ ಇವ ಸ್ವತ ಏವ ನಾಶಂ

ಬ್ರವೀಷಿ, ಉತ ದಂಡಸಂಯೋಗಾದ್ಭಟಸ್ಯೇವಾನ್ಯಸಂಬಂಧಾದಾತ್ಮನೋ ನಾಶಂ

ಬ್ರವೀಷಿ,

ಅಥವಾ ಪಟನಾಶಾತ್ ಪಟಗತರೂಪಾದಿವದಾಶ್ರಯನಾಶಾನ್ನಾಶಂ ಬ್ರವೀಷಿ, ಇತಿ

ವಿಕಲ್ಪಾದ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯಾಹ -

ನ ಸ್ವತಃ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಾನ್ನಿರಂಶತ್ವಾನ್ನ ಚಾನ್ಯತಃ .

ನ ಚಾಶ್ರಯವಿನಾಶಾನ್ಮೇ ವಿನಾಶಃ ಸ್ಯಾದನಾಶ್ರಯಾತ್ .. 4..

ನ ಸ್ವತಃ ಇತಿ . ಮೇ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೋ ಮಮ ನ ಸ್ವತೋ ನಾಶೋ ಭವತಿ ತತ್ರ ಹೇತುಃ, ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಾದಾತ್ಮನಃ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯಮಾನತ್ವಾತ್ . ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಂ ನಾಮ ಪೂರ್ವಮನುಭೂತಸ್ಯ ಕಾಲಾಂತರೇ ಪ್ರಮಾಣೇನ ತತ್ತೋಲ್ಲೇಖಪೂರ್ವಕಂ ಜ್ಞಾನಂ .

ಆತ್ಮಾ ಹಿ ಯೋಽಹಂ ಬಾಲ್ಯೇ ಪಿತರಾವನ್ವಭೂವಂ ನ ಏವೇದಾನೀಂ ಸ್ಥವಿರೇ ಪ್ರಣಪ್ಪನನುಭವಾಮಿ, ಯೋಽಹಂ ಸುಪ್ತಃ ಸ್ವಪ್ನಮದ್ರಾಕ್ಷಂ ನ ಏವೇದಾನೀಂ ಜಾಗರ್ಮೀತಿ ಚ ಬಾಲ್ಯಾದ್ಯವಸ್ಥಾಸು ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾಸು ಚ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯತೇ .

ತಚ್ಚ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಮಾತ್ಮನೋ ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತನಾಶೇ ನೋಪಪದ್ಯತೇ . ತಥಾ

ಹಿ, ಆತ್ಮನೋ ಹಿ ಸ್ವತೋ ನಾಶೇ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಮನ್ಯೋಽನ್ಯ ಆತ್ಮೇತಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ .

ತತ್ರ ಕಥಂ ವಾನ್ಯೋಽನ್ಯೇನ ಸೋಽಹಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯೇತ, ಆತ್ಮಾ ಚ ಸೋಽಹಮಿತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಾತಿ . ತಸ್ಮಾನ್ನ ತಸ್ಯ ಸ್ವತೋ ನಾಶ ಇತ್ಯರ್ಥಃ .

ನ ದ್ವಿತೀಯ ಇತ್ಯಾಹ . ನಿರಂಶತ್ವಾನ್ನ ಚಾನ್ಯತ

ಇತಿ . ನಿರಂಶತ್ವಾದಂಶರಹಿತತ್ವಾನ್ನಿರವಯವತ್ವಾದ್ ಅನ್ಯತೋ

ಹೇತುಸಂಯೋಗಾದಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ನ ನಾಶ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಆತ್ಮಾ ಹಿ ಚಿದ್ರೂಪತ್ವಾನ್ನಿರವಯವಃ

ಯದಿ ನಿರವಯವಸ್ಯಾತ್ಮನಃ ಸಾವಯವತ್ವಮುಚ್ಯೇತ, ತರ್ಹಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ,

ಆತ್ಮಾವಯವಾಶ್ಚೇತನಾ ಅಚೇತನಾ ವಾ .

ನಾದ್ಯಃ, ಆತ್ಮಾವಯವಾನಾಂ ಹಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಚೇತನತ್ವೇ ವಿರುದ್ಧಾಭಿಪ್ರಾಯತಯಾ ಶರೀರಮನುಭ್ಯೇತ .

ನ ದ್ವಿತೀಯಃ

ಅಚೇತನೈರವಯವೈರಾರಬ್ಧಸ್ಯಾಪ್ಯಾತ್ಮನೋಽಪ್ಯಚೇತನತ್ವಪ್ರಸಂಗಾತ್,

ನ ಹ್ಯಚೇತನೈಸ್ತಂತುಭಿರಾರಬ್ಧಃ ಪಟಶ್ಚೇತನೋ ದೃಶ್ಯತೇ, ತತೋ

ನಿರವಯವ ಏವಾತ್ಮಾ, ನ ನಿರವಯವೇ ಚಾತ್ಮನಿ ಹೇತುಸಂಯೋಗಃ ಸಂಭವತಿ,

ಸತ್ಯೈಕದೇಶವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್, ಅತೋಽನ್ಯತೋಽಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ನ ನಾಶ ಇತಿ ಭಾವಃ .

ನಾಪಿ ತೃತೀಯ ಇತ್ಯಾಹ . ನ ಚಾಶ್ರಯೇತ್ಯಾದಿನಾ .

ಆಶ್ರಯವಿನಾಶಾದಾಧಾರವಿನಾಶಾದಪಿ ಮೇ ಮಮ ವಿನಾಶೋ ನ ಸ್ಯಾತ್,

ಕುತಃ? ಅನಾಶ್ರಯಾತ್, ಆಶ್ರಯಸ್ಯಾಧಾರಸ್ಯಾಭಾವಾತ್ . ಆತ್ಮಾ ಹಿ

ಗುಣಕ್ರಿಯಾಜಾತ್ಯಾದ್ಯನ್ಯತಮತ್ವಾಭಾವಾದನಾಶ್ರಯಃ, ನಿರವಯವತ್ವಾಚ್ಚ

ನಾಪಿ ಘಟವದಾಶ್ರಯಃ . ಅತ ಆಶ್ರಯನಾಶಾದಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ನ

ನಾಶಃ . ಆತ್ಮನೋ ಮರಣಾದಿಪ್ರತೀತಿನ್ನು ದೇಹಾದ್ಯುಪಾಧಿಕೃತಾ .

ತದುಕ್ತಂ ಸೂತ್ರಕೃತಾ - “ಚರಾಚರವ್ಯಪಾಶ್ರಯನ್ನು ಸ್ಯಾತ್
ತದ್ವ್ಯಪದೇಶೋ ಭಾಕ್ತಸ್ತದ್ಭಾವಭಾವಿತ್ವಾ” ದಿತಿ . ಅಸ್ಯ ಚಾಥೋಽ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಗುರುಭಿರಧಿಕರಣರತ್ನಮಾಲಾಯಾಂ ದರ್ಶಿತಃ .

“ಜೀವಸ್ಯ ಜನ್ಮಮರಣೇ ವಪುಷೋ ವಾತ್ಮನೋ ಹಿ ತೇ .

ಜಾತೋ ಮೇ ಪುತ್ರ ಇತ್ಯುಕ್ತೇರ್ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ” ..

ಇತಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾಹ -

“ಮುಖ್ಯೇ ತೇ ವಪುಷೋ ಭಾಕ್ತೇ ಜೀವಸ್ಯೈತೇ ಅಪೇಕ್ಷ್ಯ ಹಿ .

ಜಾತಕರ್ಮ ಚ ಲೋಕೋಕ್ತಿರ್ಜೀವಾಪೇತೇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ” .. ಇತಿ .

ತತಸ್ತಿವಿಧನಾಶಾಭಾವಾನ್ನಿತ್ಯ ಏವಾತ್ಮೇತಿ ತಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಭೇದಃ ಸಮ್ಯಗ್
ಘಟತ ಇತಿ ಭಾವಃ .. 4..

ಹೇತುಸಂಯೋಗಾದಾತ್ಮನೋ ನ ನಾಶ ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಂ ಪಕ್ಷಂ ಪ್ರಪಂಚಯತಿ -

ನ ಶೋಷಪ್ಲೋಷವಿಕ್ಲೇದಚ್ಛೇದಾಶ್ಚಿನ್ನಭಸೋ ಮಮ .

ಸತ್ಯೈರಪ್ಯನಿಲಾಗ್ನ್ಯಂಭಃ ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಕಿಮುತ ಕಲ್ಪಿತ್ಯೈಃ .. 5..

ನ ಶೋಷೇತಿ . ಚಿನ್ನಭಸಶ್ಚಿದಾಕಾಶಸ್ಯ ಮಮಾತ್ಮನೋಽನಿಲೇನ ವಾಯುನಾ ನ
ಶೋಷಃ ಶೋಷಣಂ ಪತ್ರಫಲಾದೇರಿವ ಭವತಿ, ನಾಪ್ಯಗ್ನಿನಾ ಪ್ಲೋಷೋ ದಾಹಃ

ಪಟಾದೇರಿವ ಭವತಿ, ನಾಪ್ಯಂಭನಾ ಜಲೇನ ಶಸ್ಯಾದೇರಿವ ವಿಕ್ಲೇದಃ ಕ್ಲೇದನಂ

ಭವತಿ, ನಾಪಿ ಶಸ್ತ್ರೇಣಾಯುಧೇನೇಕ್ಷುದಂಡಾದೇರಿವ ಚ್ಛೇದೋ ದ್ವೈಧಿಭಾವ

ಆತ್ಮನೋ ಭವತಿ, ಆಕಾಶಸ್ಯೇವಾತ್ಮನೋ ನಿರವಯವತ್ವೇನ ವಾಯ್ವಾದಿಭಿಃ

ಸಂಬಂಧಾಭಾವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ಯಸ್ಯ ಭೂತಾಕಾಶಸ್ಯೈವ

ಹಿ ನಿರವಯವತ್ವೇನಾಸಂಗತ್ವಾದಾಕಾಶತುಲ್ಯಸತ್ಯೈರಪ್ಯನಿಲಾದಿಭಿಃ

ಶೋಷಾದಯೋ ನ ಭವಂತಿ, ಆತ್ಮನಿ ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತತ್ವೇನ

ಮಿಥ್ಯಾಭೂತೈರ್ವಾಯ್ವಾದಿಭಿರ್ವಸ್ತುತೋಽದ್ವಿತೀಯಸ್ಯಾಸಂಗಸ್ಯಾತ್ಮನಃ ಶೋಷಾದಯೋ

ನ ಸಂಭವಂತೀತಿ ಕಿಮು ವಕ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತದುಕ್ತಂ ಭಗವತಾ -

“ಅಚ್ಛೇದ್ಯೋಽಯಮಿತ್ಯಾದಿನಾ .. 5..

ನನು ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ ಏವಾನುಭೂಯತೇ, ಅಹಮಿಹಾಸ್ಮೀತಿ ಪ್ರತೀತೇಃ .

ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ಸರ್ವಗತಂ, “ನಿತ್ಯಂ ವಿಭುಂ” ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಃ . ಅತೋ ನಾಯಂ

ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾತ್ಮನಃ ಸರ್ವಗತತ್ವಂ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಭಾವಯನ್ನಾಹ -

ಆಭಾರೂಪಸ್ಯ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಭಾನಂ ಭಾಸಂನಿಧೇವಿನಾ .

ಕದಾಚಿನ್ನಾವಕಲ್ಪೇತ ಭಾ ಚಾಹಂ ತೇನ ಸರ್ವಗಃ .. 6..

ಆಭಾರೂಪಸ್ಯೇತಿ . ಆಭಾರೂಪಸ್ಯಾಚಿದ್ರೂಪಸ್ಯ ಜಡಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ,

ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಜಗತೋ ಭಾನಂ ಪ್ರಕಾಶೋ ಭಾನಂನಿಧೇರ್ವಿನಾ ಭಾನಂನಿಧಿಂ
 ವಿನಾ, ಚೈತನ್ಯಸಂಬಂಧಂ ವಿನೇತ್ಯರ್ಥಃ, ಕದಾಚಿತ್ ಕದಾಚಿದಪಿ
 ನಾವಕಲ್ಪೇತ, ನ ಸಂಭವೇತ್, ಭಾಚೈತನ್ಯರೂಪಶ್ಚಾಹಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ತೇನ
 ಜಡಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಭಾಸಕತ್ವೇನ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಗಃ, ಸರ್ವಗತೋ
 ಭವಾಮೀತ್ಯರ್ಥಃ, ಬಹುಯೋಜನದೂರವರ್ತಿಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಮಂಡಲಂ,
 ತತೋಽಪ್ಯತಿದೂರವರ್ತಿ ಧ್ರುವಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಚ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೋ
 ಭಾಸಂತೇ, ತಚ್ಚ ಭಾನಂ ಜಡಾನಾಂ ತೇಷಾಂ ಸ್ವತೋ ನ ಸಂಭವತಿ, ಕಿಂತು
 ಸ್ವಪ್ರಕಾಶರೂಪಾತ್ಮಚೈತನ್ಯಸಂಬಂಧಬಲೇನೈವ ತದ್ ವಕ್ತವ್ಯಂ,
 ಸ್ವತೋಽಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಘಟಾದೇಃ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶದೀಪಾದಿಸಂಬಂಧಬಲೇನೈವ
 ಪ್ರಕಾಶದರ್ಶನಾತ್ .

ಅಥ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾತ್ಮೈವ ತಿಷ್ಠೇತ್ ಕಥಂ ಧ್ರುವಾದಿನಾ
 ಸಂಬಂಧೈತ, ತತೋ ಧ್ರುವಾದಿಭಾಸಕತ್ವಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಗತಃ,
 ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತಾಪ್ರತೀತಿಶ್ಚಾತ್ಮನೋಽಭಿವ್ಯಂಜಕೋಪಾಧಿಪರಿಚ್ಛೇದಾದ್
 ಭ್ರಾಂತ್ಯೋಪಪದ್ಯತೇ. ತದುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾಯಾಂ -
 “ಸ್ವಯಂ ಭಾತುಮಶಕ್ತಂ ಹಿ ಜಡಾತ್ಮಕಮಿದಂ ಜಗತ್ .
 ಚಿತ್ಸಂಬಂಧಬಲೇನೈವ ಖಲು ಭಾತಿ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ..
 ಸ್ವಾಭಿವ್ಯಂಜಕಸಂಕೋಚಾತ್ ಪ್ರತಿಭಾತ್ಮನಃ .
 ನ ಸ್ವರೂಪೇಣ ಚಿದ್ರೂಪಃ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಸದಾ ಖಲು” .. ಇತಿ.
 ತತೋ ಜೀವಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮೈವೇತಿ ಭಾವಃ .. 6..
 ನನು ಜೀವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಭೇದೋಽಸಂಗತಃ, ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏವಾಸಿದ್ಧೇಃ .
 ದೇಶಕಾಲವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದಶೂನ್ಯಂ ವಸ್ತು ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ .
 ನ ಚ ತತ್ ಸಂಭವತಿ, ಕಾಲಾಕಾಶಾದೇರ್ದ್ವಿತೀಯಸ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನತ್ವೇನ
 ವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವಸ್ಯಾಸಿದ್ಧೇಃ, ನ ಚಾಕಾಶಾದೇರ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರೋಪಿತತ್ವೇನ
 ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾತ್ ತೇನ ತಸ್ಯ ನ ದ್ವಿತೀಯತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ಆಕಾಶಾದೇರಧ್ಯಸ್ತತ್ವೇ
 ಮಾನಾಭಾವಾತ್ . ನ ಚ “ಆತ್ಮನ ಆಕಾಶಃ ಸಂಭೂತಃ” ಇತಿ ಶ್ರುತಿಸ್ತತ್ರ
 ಮಾನಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತತ್ರಾಕಾಶಾದೇರ್ಬ್ರಹ್ಮಕಾರ್ಯತಾಮಾತ್ರಪ್ರತೀತೇಃ,
 ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ
 ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽದ್ವಿತೀಯತ್ವಸಿದ್ಧಯ ಆಕಾಶಾದೇರಧ್ಯಸ್ತತ್ವಂ ಸಾಧಯತಿ -
 ನ ಹಿ ಭಾನಾದ್ಯತೇ ಸತ್ತ್ವಂ ನರ್ತೇ ಭಾನಂ ಚಿತೋಽಚಿತಃ .
 ಚಿತ್ಸಂಭೇದೋಽಪಿ ನಾಧ್ಯಾಸಾದ್ಯತೇ ತೇನಾಹಮದ್ವಯಃ .. 7..
 ನ ಹೀತಿ . ಭಾನಾದ್ಯತೇ ಪ್ರಕಾಶಂ ವಿನಾ ಪದಾರ್ಥಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಂ ಸದ್ಭಾವೋ

ನಾಸ್ತಿ, ಅಪ್ರಕಾಶಮಾನಶಶವಿಷಣಾದೇಃ ಸತ್ತ್ವಾದರ್ಶನಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .
 ತತಃ ಕಿಂ ತತ್ರಾಹ, ನರ್ತ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಅಚಿತೋ ಜಡಸ್ಯ ಚಿತ ಋತೇ
 ಚೈತನ್ಯಸ್ಯ ಸಂಬಂಧಂ ವಿನಾ ಭಾನಂ ಪ್ರಕಾಶೋ ನಾಸ್ತಿ ಸ್ವತೋ ಭಾನವತ್ತ್ವೇ
 ಜಡತ್ವಾಭಾವಪ್ರಸಂಗಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತತೋಽಪಿ ಕಿಂ ತತ್ರಾಹ, ಚಿತ್ಸಂಭೇದ
 ಇತ್ಯಾದಿನಾ, ಚಿತ್ಸಂಭೇದೋಽಪಿ ಚೈತನ್ಯಸಂಬಂಧೋಽಪ್ಯಧ್ಯಾಸಾದೃತೇ
 ಚಿತ್ಯಾರೋಪಿತತ್ವಂ ವಿನಾ ಜಡಸ್ಯ ನ ಸಂಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ . ಅಯಂ ಭಾವಃ -
 ಚಿಜ್ಜಡಯೋರಾಧ್ಯಾಸಿಕಸಂಬಂಧಾತಿರಿಕ್ತಂ ಸಂಬಂಧಂ ವದನ್ ವಾದೀ ಪ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ,
 ಕಿಂ ತಯೋಃ ಸಂಬಂಧಃ? ಸಂಯೋಗಃ, ಉತ ಸಮವಾಯಃ, ಅಥ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಂ,
 ಅಥವಾ

ವಿಷಯವಿಷಯಿಭಾವ ಇತಿ .

ನಾದ್ಯಃ, ಚಿತೋಽದ್ರವ್ಯತ್ವೇನ ಸಂಯೋಗಾನುಪಪತ್ತೇಃ, ಗುಣಾಶ್ರಯಸ್ಯೈವ
 ದ್ರವ್ಯತ್ವಾತ್,
 ಚಿತೋ ನಿರ್ಗುಣತ್ವಾತ್ .

ನಾಪಿ ಸಮವಾಯಃ, ಚಿಜ್ಜಡಯೋರ್ಗುಣಗುಣ್ಯಾದಿಷ್ಟನ್ಯತಮತ್ವಾಭಾವಾತ್ .
 ನನು ಚಿಜ್ಜಡಯೋಃ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವಾತ್ ತಂತುಪಟಯೋರಿವ ಸಮವಾಯೋಽಸ್ತಿ ತಿ
 ಚೇತ್, ನ, ತಂತುಪಟಯೋಃ ಸಮವಾಯೇಽವಯವಾವಯವಿತಾಯಾ ಏವ
 ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವೇನ
 ಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವಸ್ಯಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್, ಅನ್ಯಥಾ ತುರಿಪಟಯೋರಪಿ
 ಸಮವಾಯಪ್ರಸಂಗಾತ್, ಅವಯವಾವಯವಿತಾಯಾಶ್ಚ ದೃಗ್ ಶ್ರಯೋರಭಾವಾತ್

ನಾಪಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಂ, ಪರಸ್ಪರವಿಲಕ್ಷಣಯೋಸ್ತಯೋಸ್ತಾದಾತ್ಮ್ಯಸಂಭವಾತ್ .
 ನಾಪಿ ವಿಷಯವಿಷಯಿಭಾವಃ, ತಸ್ಯ ಮೂಲಸಂಬಂಧಪೂರ್ವಕತ್ವಾತ್,
 ತದಸಂಭವಸ್ಯ ಚೋಕ್ತತ್ವಾತ್, ಅನ್ಯಥಾತಿಪ್ರಸಂಗಾತ್, ತದುಕ್ತಂ
 ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮಮುನಿಭಿಃ -

“ನ ಸಂಕರೋ ನಾಪಿ ಚ ಸಂಯುತಿಸ್ತಯೋ-
 ನ ಚಾಸ್ತಿ ತದ್ವತ್ ಸಮವಾಯಸಂಭವಃ .

ಅತೋ ನ ಚಿಜ್ಜೈತ್ಯಸಮನ್ವಯಂ ಪ್ರತಿ
 ಪ್ರತೀಯತೇ ಕಾಚನ ಮೂಲಸಂಗತಿಃ” .. ಇತಿ .

ತತಸ್ತಯೋರಾಧ್ಯಾಸಿಕ ಏವ ಸಂಬಂಧ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತಥಾ ಚ
 ಜಡಪದಾರ್ಥಭಾನಾನ್ಯಥಾನುಪಪತ್ತಿರೇವಾಕಾಶಾದಿರಧ್ಯಸ್ತತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಂ, ತದಪಿ
 ತೈರೇವೋಕ್ತಂ,

“ತತೋ ವಿಯನ್ಮುಖ್ಯಮದೋ ಜಗಜ್ಜಡಂ

ಚಿದಾತ್ಮನೋಽಸ್ಯೈವ ವಿವರ್ತ ಇಷ್ಟತಾಂ .

ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯಾಪಟಸಂವೃತಾತ್ಮನ-

ಸ್ತದೋಪಲಭ್ಯತ್ವಮಮುಷ್ಯ ಕಲ್ಪತೇ" .. ಇತಿ .

ತೇನಾಕಾಶಾದೇರಧ್ಯಸ್ತತ್ವೇನಾಹಂ ಪ್ರತ್ಯಗಭಿನ್ನಃ ಪರಮಾತ್ಮಾದ್ವಯಃ,

ಅದ್ವಿತೀಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ತತಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವೇನ

ತ್ರಿವಿಧಪರಿಚ್ಛೇದಶೂನ್ಯತ್ವಂ ಸಿದ್ಧಮಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತದುಕ್ತಂ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಗುರುಭಿಃ ಪಂಚಕೋಶವಿವೇಕೇ -

“ದೇಶಕಾಲಾನ್ಯವಸ್ತುನಾಂ ಕಲ್ಪಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಮಾಯಯಾ .

ನ ದೇಶಾದಿಕ್ರತೋಽನ್ತೋಽಸ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂತ್ಯಂ ಸ್ಫುಟಂ ತತಃ” .. ಇತಿ ..7..

ನನು ಸ್ಥೂಲೋಽಹಂ ಕೃಶೋಽಹಂ ಕಾಣೋಽಹಂ ಬಧಿರೋಽಹಂ ಮೂಕೋಽಹಂ

ಬುಭುಕ್ಷಿತೋಽಹಂ ಪಿಪಾಸಿತೋಽಹಂ ಮಂತಾಹಂ ನಿಶ್ಚಿತೋಽಹಂ, ಇತಿ

ದೇಹಾದಿರೂಪೇಣಾನುಭೂಯಮಾನಸ್ಯ ಪ್ರತೀಚಃ ಕಥಂ ಚಿದೇಕರಸಬ್ರಹ್ಮತಾ,

ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ದೇಹಾದೀನಾಮನಾತ್ಮತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಾಧಯತಿ -

ನ ದೇಹೋ ನೇಂದ್ರಿಯಂ ಚಾಹಂ ನ ಪ್ರಾಣೋ ನ ಮನೋ ನ ಧೀಃ .

ಮಮತಾಪರಿರಬ್ಧತ್ವಾದಾಕ್ರೀಡತ್ವಾದಿದಂ ಧಿಯಃ ..8..

ನ ದೇಹ ಇತಿ . ದೇಹಃ ಸಶಿರಸ್ಯಃ ಪಿಂಡಃ, ಇಂದ್ರಿಯಂ ದ್ವಿವಿಧಂ,

ಜ್ಞಾನಸಾಧನಂ ಚಕ್ಷುರಾದಿ, ಕರ್ಮ ಸಾಧನಂ ಪಾಣ್ಯಾದಿ ಚ, ಪ್ರಾಣಃ

ಪಂಚವೃತ್ತಿಃ, ಮನಃ ಸಂಶಯಾತ್ಮಕಂ, ಧೀರ್ಬುದ್ಧಿರ್ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಿಕಾ,

ಅಹಂಶಬ್ದಸ್ಯ ದೇಹಾದಿಭಿಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಂಬಂಧಃ, ಏತೇ ದೇಹಾದಯೋ

ಬುದ್ಧಿಪರ್ಯಂತಾಃ

ಪಂಚಾಪಿ ಪದಾರ್ಥಾ ಅನಾತ್ಮಾನ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಕುತ ಇತ್ಯತ ಆಹ, ಮಮತೇತ್ಯಾದಿನಾ

ಮಮತಾಪರಿರಬ್ಧತ್ವಾದಿದಂ ಧಿಯಃ, ಆಕ್ರೀಡತ್ವಾಚ್ಚ, ಮಮತಯಾ ಮಮೇತಿಬುದ್ಧ್ಯಾ

ಪರಿರಬ್ಧತ್ವಾದಾಲಿಂಗಿತತ್ವಾದ್ ವಿಷಯೀಕೃತತ್ವಾದಿತಿ ಯಾವತ್ . ಇದಂ ಧಿಯು

ಇದಂ ಬುದ್ಧೇಃ, ಆಕ್ರೀಡತ್ವಾಲ್ಲೇಲಾಸ್ಥಾನತ್ವಾದಿದಂಬುದ್ಧಿವಿಷಯತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .

ಅತ್ರೇದಮನುಮಾನಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ . ದೇಹಾದಯಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮನಾತ್ಮಾನಃ,

ಮಮತಾಬುದ್ಧಿವಿಷಯತ್ವಾದಿದಂಬುದ್ಧಿವಿಷಯತ್ವಾಚ್ಚ, ಘಟಾದಿವದಿತಿ .

ದೇಹೋಽನಾತ್ಮಾ, ರೂಪಾದಿಮತ್ವಾತ್, ಘಟವತ್, ಇಂದ್ರಿಯಾಣ್ಯನಾತ್ಮಾನಃ,

ಕರಣತ್ವಾತ್, ಕುಠಾರವತ್, ಪ್ರಾಣೋಽನಾತ್ಮಾ, ವಾಯುತ್ವಾತ್, ಬಾಹ್ಯವಾಯುವತ್,

ದೇಹೋಽಹಮಿತ್ಯಾದಿಪ್ರತೀತ್ಯಭಾವಾಚ್ಚಾನಾತ್ಮತ್ವಂ ಪಂಚಾನಾಂ .

ಕೃಶೋಽಹಮಿತ್ಯಾದಿಪ್ರತೀತಿಸ್ತು ರಕ್ತಃ ಸ್ಫಟಿಕ ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರತೀತಿವದಾತ್ಮನಿ

ದೇಹಾದಿಧರ್ಮಾಧ್ಯಾಸಾದಪ್ಯುಪಪದ್ಯತೇ, ನಾಪಿ ತತ್ಸಂಘಾತಸ್ಯಾಪ್ಯಾತ್ಮತ್ವಂ,

ಅನಾತ್ಮಸಮುದಾಯಸ್ತತ್ಸಂಘಾತೋಽಪಿ ನಾತ್ಮಾ, ಅನಾತ್ಮತ್ವಾತ್, ಗೃಹಾದಿವದಿತಿ
ಭಾವಃ .. 8..

ನನ್ವಹಂಕಾರಸ್ಯಾತ್ಮತ್ವಮಸ್ತು, ತಸ್ಯ ಮಮೇದಂಬುದ್ಧಿವಿಷಯತ್ವಾಭಾವಾತ್,
ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಸುಷುಪ್ಪಾದಾವಾತ್ಮನಿ ವಿದ್ಯಮಾನೇಽಪ್ಯಹಂಕಾರಸ್ಯಾಭಾವಾನ್ನ
ತಯೋರೈಕ್ಯಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ ತಯೋರ್ಭೇದಂ ಸಾಧಯತಿ -
ಸಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವಾನ್ವಿತಃ ಪ್ರೇಯಾನಹಂ ನಾಹಂ ಕದಾಚನ .

ಪರಿಣಾಮಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿತಾಪೈರುಪಪ್ಲವಾತ್ .. 9..

ಸಾಕ್ಷೀತಿ . ಸಾಕ್ಷೀ ಚಿದ್ರೂಪೋಽಂತಃಕರಣಪರಿಣಾಮರಾಗದ್ವೇಷಾದಿದ್ರಷ್ಟ್ಯಾ,
ಸರ್ವಾನ್ವಿತಃ ಸರ್ವತ್ರ ಘಟಪಟಾದಿಷ್ಟನ್ವಿತಃ, ಘಟಃ ಸ್ಫುರತಿ,
ಪಟಃ ಸ್ಫುರತಿ, ಇತಿ ಸ್ಫುರಣಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರಾನುಗತತ್ವೇನಾನುಭವಾತ್,
ಪ್ರೇಯಾನ್ ಪ್ರಿಯತಮ ಆನಂದರೂಪಃ, ತಸ್ಯೈವ ಪ್ರೇಯಸ್ತ್ವಾತ್,
ಅನುಭೂಯತೇ ಹ್ಯಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಿಯತಮತ್ವಂ, ಅಹಂ ಸರ್ವದಾ ಭೂಯಾಸಂ ನ
ಕದಾಚಿನ್ನಾಭೂವಮಿತ್ಯಾತ್ಮನಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾದರ್ಶನಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .
ಏವಂಭೂತೋಽಹಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾ ಕದಾಚನ ಕದಾಚಿದಪಿ ನಾಹಂ ನಾಹಂಕಾರೋ
ಭವಾಮೀತ್ಯರ್ಥಃ . ತತ್ರ ಹೇತುಮಾಹ, ಪರಿಣಾಮೇತ್ಯಾದಿನಾ, ಅಹಂಕಾರಸ್ಯ
ಪರಿಣಾಮಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿತಾಪೈಃ . ಪರಿಣಾಮೋ ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಪರಿಣಾಮಃ,
ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ಪರಿಮಿತ್ತತ್ವಂ, ಪರಿತಾಪೋ ದುಃಖಾದಿಃ, ಏತೈಸ್ತ್ರಿಭಿರುಪಪ್ಲವಃ
ಸಂಬಂಧಃ, ತಸ್ಮಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ದ್ರಷ್ಟೃ ದೃಶ್ಯಭಾವೇನ

ಸರ್ವಗತತ್ವಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾದ್ಯಾಕಾರೇಣಾನಂದರೂಪಿತ್ವದುಃಖಿತ್ವಾಕಾರೇಣ
ಚಾನುಭೂಯಮಾನತ್ವಾದಹಂಕಾರಾತ್ಮನೋರ್ಭೇದಃ ಸ್ಫುಟ ಇತ್ಯರ್ಥಃ .

ಕಿಮಿತಿ ತರ್ಹಿ ತಯೋರ್ಭೇದಃ ಸರ್ವೈರ್ನಾನುಭೂಯತ ಇತಿ
ಚೇತ್, ಅಹಂಕಾರಾತ್ಮನೋಸ್ತಪ್ತಾಯಃಪಿಂಡವದವಿವೇಕೇನ

ದೃಢಮೇಕತಯಾಽಧ್ಯಸನಾನ್ನಾನುಭೂಯತ ಇತಿ ಗೃಹಾಣೇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ .. 9..

ನನ್ವೇವಮಪಿ ಸಂಸಾರಿಣ ಆತ್ಮನಃ ಕಥಂ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮತಾ . ನ ಚ
ಸಂಸಾರೋಽಹಂಕಾರಸ್ಯೈವ ನಾತ್ಮನ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ಆತ್ಮಾಹಂಕಾರೋಭಯಸನ್ನಿಧಾನೇ
ಪ್ರತೀಯಮಾನಸ್ಯ ಸಂಸಾರಸ್ಯಾಹಂಕಾರೈಕಸಂಬಂಧಿತ್ವೇ ಮಾನಾಭಾವಾತ್,
ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಾವೇವ ತತ್ರ ಮಾನಮಿತ್ಯಾಹ -
ಸುಪ್ತೇಽಹಮಿ ನ ದೃಶ್ಯಂತೇ ದುಃಖದೋಷಪ್ರವೃತ್ತಯಃ .

ಅತಸ್ತಸ್ಯೈವ ಸಂಸಾರೋ ನ ಮೇ ಸಂಸರ್ತೃಸಾಕ್ಷಿಣಃ .. 10..

ಸುಪ್ತೇಽಹಮೀತಿ . ಅಹಮ್ಯಹಂಕಾರೇ ಸುಪ್ತ ಉಪರತೇ ಸತಿ ಸುಷುಪ್ತಿಮೂರ್ಚ್ಛಾದೌ
ದುಃಖದೋಷಪ್ರವೃತ್ತಯಃ, ದುಃಖಂ ಚ, ದೋಷಾ ರಾಗಾದಯಶ್ಚ,
ತತ್ಕಾರ್ಯಭೂತಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಶ್ಚ, ದುಃಖದೋಷಪ್ರವೃತ್ತಯಃ, ತಾ ನ

ದೃಶ್ಯಂತೇ ಯತೋಽತಸ್ತಸ್ಯೈವಾಹಂಕಾರಸ್ಯ ಸಂಸಾರಃ, ಸಂಸರ್ತೃಸಾಕ್ಷಿಣಃ
 ಸಂಸರ್ತೃರಹಂಕಾರಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೋ ಮೇ ಮಮ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೋ ನ ಸಂಸಾರ
 ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಅಹಂಕಾರೇ ಸತಿ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಯೋಃ ಸಂಸಾರದರ್ಶನಾತ್ .
 ತದಭಾವೇ ಚ ಸುಷುಪ್ತ್ಯಾದೌ ಕೇವಲ ಆತ್ಮನಿ ಸಂಸಾರಾದರ್ಶನಾತ್ .
 ಅಹಂಕಾರಸಂಬಂಧ್ಯೇವ ಸಂಸಾರ ಆತ್ಮನೈವ ತದವಿವೇಕಾತ್ ಪ್ರತೀಯತೇ, ಯಥಾ
 ದಾಹಕತ್ವಮಗ್ನಿಸಂಬಂಧ್ಯೇವ ಸತ್ ತದವಿವೇಕಾದಯಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರತೀಯತೇ . ಯಥಾ
 ವಾ ರಕ್ತಮಾ ಜಪಾಕುಸುಮಸಂಬಂಧ್ಯೇವ ಸನ್ನವಿವೇಕಾತ್ ಸ್ಪಟಿಕೇಽಪಿ
 ಪ್ರತೀಯತೇ,

ತದ್ವದಾತ್ಮನೈವಾಹಂಕಾರೋಪಾಧಿವಶಾದೇವ ಸಂಸಾರಃ ಪ್ರತೀಯತೇ, ನ ಸ್ವತಃ,
 ಸುಷುಪ್ತ್ಯಾದಾವದರ್ಶನಾತ್ . ತದುಕ್ತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಮುನಿಭಿಃ -

“ಕರ್ತ್ರಾದಿಸಂನಿಧಿಬಲೇನ ತವಾಪಿ ಕರ್ತ್ರ-
 ಭೋಕ್ತೃಪ್ರಮಾತ್ರವಪುರಾಪತತಿ ಭ್ರಮೇಣ .

ತದ್ಬುಧಿಸಂಶ್ರಯಮನಾತ್ಮಗತಂ ಪ್ರತೀಚಿ
 ಶುದ್ಧೇಽಪಿ ಪಶ್ಯತಿ ತಮಃಪಟಲಾವೃತಾಕ್ಷಃ . ಇತಿ.

ಅತ ಆತ್ಮಾ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮೈವೇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ .. 10..

ನನ್ವೇವಮಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾವತ್ತ್ವಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ,
 ಅಹಂಕಾರಸ್ಯ ಸುಷುಪ್ತಾವಭಾವೇನ ಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥಾವತ್ತ್ವಾನುಪಪತ್ತೌ
 ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥಾದ್ವಯಸಂಬಂಧಿತ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯನುಪಪತ್ತೇಸ್ತಾನಾಂ
 ತಿಸೃಣಾಮಪ್ಯೇಕಾಶ್ರಯತ್ವನಿಯಮಾದಿತ್ಯಾಶಂಕಾಹಂಕಾರಸ್ಯ ಸುಷುಪ್ತೌ
 ಸಂಸ್ಕಾರರೂಪೇಣ ವರ್ತಮಾನತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯೈವ ಸುಷುಪ್ತಿನಾತ್ಮನಃ, ತಸ್ಯ
 ಸುಷುಪ್ತಿಸಾಕ್ಷಿತ್ವಾತ್ . ತತೋ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಾವಪ್ಯಾಹಂಕಾರಸ್ಯೈವೇತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯಾಹ

ಸುಪ್ತಃ ಸುಪ್ತಿಂ ನ ಜನಾತಿ ನಾಽಸುಪ್ತೇ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರೌ .

ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತೀನಾಂ ಸಾಕ್ಷ್ಯತೋಽಹಮತದೃಶಃ .. 11..

ಸುಪ್ತ ಇತಿ . ಯಃ ಸುಪ್ತಃ ಸುಪ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ನ ವೇತ್ತಿ, ಸೋಽಹಂಕಾರ ಏವ ಸುಪ್ತಃ
 ಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥಾವಾನ್ ನೈವಾತ್ಮಾ, ಕುತಃ ? ಸುಷುಪ್ತಿತಾತ್ಮಾಲಿಕಾಜ್ಞಾನಸಾಕ್ಷಿತಯಾ
 ಜಾಗರೂಕತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತತಶ್ಚಾಸುಪ್ತೇ ಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥಾರಹಿತೇ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಿ
 ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರೌ ನ ಭವತಃ, ತಯೋಃ ಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥಾಸಮಾನಾಶ್ರಯತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .
 ಹೇತ್ವಂತರಮಪ್ಯಾಹ, ಜಾಗ್ರದಿತ್ಯಾದಿನಾ, ಯತೋ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತೀನಾಂ
 ಸಾಕ್ಷೀ

ದ್ರಷ್ಟಾ, ಅತೋಽಹಮಾತ್ಮಾ ಅತದೃಶಃ, ತಾ ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯಾ ದಶಾ ಅವಸ್ಥಾ ಯಸ್ಯ ಸ

ತದೃಶಃ, ತದೃಶೋ ನ ಭವತೀತ್ಯತದೃಶಃ ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾರಹಿತ
ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಅತ್ರೇದಮನುಮಾನಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ, ಆತ್ಮಾ ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾವಾನ್ ನ
ಭವತಿ, ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾಸಾಕ್ಷಿತ್ವಾತ್, ಯೋ ಯತ್ನಾಕ್ಷೀ ನ ಸ ತದ್ಧರ್ಮವಾನ್,
ಯಥಾ ಘಟಸಾಕ್ಷೀ ನ ಘಟಧರ್ಮವಾನಿತಿ . ತದುಕ್ತಮನ್ವರ್ಥಂ ನಾಮ
ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮಮುನಿಭಿಃ -

“ತಿಸ್ತೋಽಪಿ ಚಿದ್ಧನತನೋಸ್ತವ ದೃಶ್ಯಭೂತಾ
ದೂರೇ ಚಕಾಸತಿ ಮತೇರ್ಬಹಿರೇವ ತಾವತ್ .

ಆವಿಸ್ತರೋಭವನಧರ್ಮತಯಾ ಹ್ಯವಸ್ಥಾಃ
ಕಃ ಸಂಕರೋ ವಿಮಲಚಿದ್ವಪುಷಸ್ತವಾಭಿಃ” .. ಇತಿ.. 11..

ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾಲಕ್ಷಣಪರ್ಯಾಲೋಚನಯಾಪಿ ನಾತ್ಮನೋಽವಸ್ಥಾಸಂಬಂಧ
ಇತ್ಯಾಹ -

ವಿಜ್ಞಾನವಿರತಿಃ ಸುಪ್ತಿಸ್ತಜ್ಜನ್ಮ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರೌ .

ತತ್ಸಾಕ್ಷಿಣಃ ಕಥಂ ಮೇ ಸ್ಯುರ್ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತೇ ತ್ರಯಃ .. 12..

ವಿಜ್ಞಾನೇತಿ . ವಿಜ್ಞಾನವಿರತಿರ್ವಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಸ್ಯ

ವಿರತಿರುಪರತಿಃ ಸುಪ್ತಿರಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ, ತಜ್ಜನ್ಮ ತಸ್ಯ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಸ್ಯ

ಜನ್ಮೋತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರಾವಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ, ತತ್ರಾಪಿ ವಾಸನಾಮಯಪ್ರಪಂಚವಿಜ್ಞಾನಂ

ಸ್ವಪ್ನಃ, ಸ್ಥೂಲಪ್ರಪಂಚವಿಜ್ಞಾನಂ ಜಾಗ್ರದಿತಿ ವಿಭಾಗ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ತತಃ

ಕಿಂ ತತ್ರಾಹ, ತತ್ಸಾಕ್ಷಿಣಿ ಇತ್ಯಾದಿನಾ . ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಲುಪ್ತಚಿದ್ರೂಪಸ್ಯ

ತತ್ಸಾಕ್ಷಿಣ ಉಕ್ತಲಕ್ಷಣಸುಷುಪ್ತ್ಯಾದಿಸಾಕ್ಷಿಣೋ ಮೇ ಮಮಾತ್ಮನಸ್ತೇ ತ್ರಯಃ

ಸುಷುಪ್ತಿಸ್ವಪ್ನಜಾಗರಾಃ ಕಥಂ ಸ್ಯುಃ, ನ ಕಥಂಚಿದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ಅಯಂ ಭಾವಃ

- ಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಯಾಂ ತಾವತ್ ಸುಷುಪ್ತಿತಾತ್ಕಾಲಿಕಾಜ್ಞಾನಾವಭಾಸಕಂ

ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವೈತನ್ಯಮಂಕೀಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವೈರಪಿ, ಅನ್ಯಥಾ ಉತ್ಥಿತಸ್ಯ

ಪುರುಷಸ್ಯ ಸುಖಮಹಮಸ್ವಾಪ್ನಂ ನ ಕಿಂಚಿದವೇದಿಷಮಿತಿ

ಸುಷುಪ್ತಿತಾತ್ಕಾಲಿಕಾಜ್ಞಾನಪರಾಮರ್ಶಾನುಪಪತ್ತೇಸ್ತಚ್ಚೈತನ್ಯಂ ನ ಜನ್ಯಂ

ಮನಶ್ಚಕ್ಷುರಾದೇಃ ಸುಪ್ತಂತಃಪಾತಿತ್ವಾದನಂತಂ ಚ ತದಜನ್ಯಭಾವಸ್ಯ

ನಿತ್ಯತ್ವನಿಯಮಾತ್, ತಚ್ಚೈತನ್ಯಮಸ್ಮಾಭಿರಾತ್ಮೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ . ತಥಾ

ಚ ಕಥಮನಾದಿನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಸ್ಯಾತ್ಮನೋ ಜ್ಞಾನೋಪರಮರೂಪಾ

ಸುಷುಪ್ತಿಃ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿರೂಪೌ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರೌ ಚ ಸ್ಯುಃ, ಅಹಂಕಾರಸ್ಯ ತು

ಜನ್ಯವೃತ್ತಿರೂಪಜ್ಞಾನಾಶ್ರಯತ್ವಾತ್ ತತ್ರಯಮುಪವದ್ಯತೇ . ತತಶ್ಚಾತ್ಮಾ

ಜಾಗ್ರದಾದ್ಯವಸ್ಥಾರಹಿತ ಇತಿ .. 12..

ಇದಾನೀಮಾತ್ಮನೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಬ್ರಹ್ಮಾಭೇದಾಯ ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರರಾಹಿತ್ಯಂ
ನಾಧಯತಿ

ಷಡ್ವಿಕಾರವತಾಂ ವೇತ್ನಾ ನಿರ್ವಿಕಾರೋಽಹಮನ್ಯಥಾ .

ತದ್ವಿಕಾರಾನುಸಂಧಾನಂ ಸರ್ವಥಾ ನಾವಕಲ್ಪತೇ .. 13..

ಷಡ್ವಿಕಾರೇತಿ . ಷಡ್ವಿಕಾರವತಾಂ ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರವತಾಂ, ಷಟ್

ಚ ತೇ ಭಾವವಿಕಾರಾಶ್ಚ ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರಾಃ, ಜಾಯತೇ, ಅಸ್ತಿ, ವರ್ಧತೇ,

ವಿಪರಿಣಮತೇ, ಅಪಕ್ಷೀಯತೇ, ವಿನಶ್ಯತಿ, ಇತ್ಯುಕ್ತಾಃ . ತೇ ಯೇಷಾಂ ಸಂತಿ ತೇ

ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರವಂತಸ್ತೇಷಾಂ ಬಾಹ್ಯಘಟಾದೀನಾಂ, ಆಂತರಬುದ್ಧ್ಯಾದೀನಾಂ

ಚ, ವೇತ್ನಾ ಜ್ಞಾತಾಹಮಾತ್ಮಾ ನಿರ್ವಿಕಾರೋ ವಿಕಾರರಹಿತೋ ಭವಾಮಿ. ಆತ್ಮಾ ಹಿ

ಬಾಹ್ಯಾಂತರವಸ್ತುನಾಮುತ್ತತ್ಯಾದಿವಿಕಾರಾನ್ ಜಾನಾತಿ, ಅತೋ ನಿರ್ವಿಕಾರೋ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ.

ಯೋ ಯಜ್ಞಾನಾತಿ ನ ಸ ತದ್ಧರ್ಮವಾನಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತೇರ್ಲೋಕಸಿದ್ಧತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .

ತದುಕ್ತಂ ವಾರ್ತಿಕಕೃತಾ -

“ನರ್ತೇ ಸ್ಯಾದ್ವಿಕ್ರಿಯಾಂ ದುಃಖೀ ಸಾಕ್ಷಿತಾ ಕಾ ವಿಕಾರಿಣಃ .

ಧೀವಿಕ್ರಿಯಾಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಾಕ್ಷ್ಯತೋಽಹಮವಿಕ್ರಿಯಃ” .. ಇತಿ.

ವಿಪಕ್ಷೇ ದೋಷಮಾಹ - ಅನ್ಯಥೇತ್ಯಾದಿನಾ . ಅನ್ಯಥಾ ವಿಕಾರಸಾಕ್ಷಿಣೋಽಪಿ

ವಿಕಾರಿತ್ವೇ ತದ್ವಿಕಾರಾನುಸಂಧಾನಂ, ತೇಷಾಂ ವಿಕಾರಿವಸ್ತುನಾಂ ಯೇ

ವಿಕಾರಾಸ್ತೇಷಾಮನುಸಂಧಾನಂ ಸರ್ವಥಾ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರೇಣಾಪಿ ನಾವಕಲ್ಪತೇ, ನ

ಸಂಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ . ಅಯಮಭಿಸಂಧಿಃ - ಆತ್ಮನೋಽಪಿ ವಿಕಾರಿತ್ವೇ ಕಿಮಾತ್ಮನ

ಇತರೇಷಾಂ ಚ ವಿಕಾರಾ ಆತ್ಮನಾ ಜ್ಞಾಯಂತೇ, ಉತೇತರೈಃ, ನೋಭಯಥಾಪಿ,

ವಿಕಾರಿವಸ್ತುನೋ

ಮೃದಾದಿವಜ್ಜಡತ್ವನಿಯಮಾದಿತಿ .. 13..

ಕಿಂಚ, ವಿಕಾರಿವಸ್ತುನೋ ವಿಕಾರಾಣಾಂ ಚ ಕಿಂ ಭೇದ ಉತಾಭೇದಃ? ನಾದ್ಯಃ,

ಭಿನ್ನಯೋರ್ಗವಾಶ್ಚಯೋರಿವ ವಿಕಾರವಿಕಾರಿಭಾವಾನುಪಪತ್ತೇಃ, ಇತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯ

ದ್ವಿತೀಯಪಕ್ಷೇ ದೂಷಣಮಾಹ -

ತೇನ ತೇನ ಹಿ ರೂಪೇಣ ಜಾಯತೇ ಲೀಯತೇ ಮುಹುಃ .

ವಿಕಾರಿ ವಸ್ತು ತಸ್ಯೈಷಾಮನುಸಂಧಾತ್ಯತಾ ಕುತಃ .. 14..

ತೇನೇತಿ . ತೇನ ತೇನ ರೂಪೇಣೋತ್ಪತ್ಯಾದಿವಿಕಾರರೂಪೇಣ ತದಭಿನ್ನಂ ವಿಕಾರಿ

ವಸ್ತುಪಿ ಜಾಯತ ಉತ್ಪದ್ಯತೇ, ಮುಹುಃ ಶಶ್ವಲ್ಲೀಯತೇ, ನಶ್ಯತಿ ಚ,

ತಯೋರಭೇದಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ಹಿ ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಯ ವಿಕಾರಿವಸ್ತುನ

ಏಷಾಂ ವಿಕಾರಾಣಾಮನುಸಂಧಾತ್ಯತಾ ಕುತಃ, ಅನುಸಂಧಾನಂ ಕುತಃ, ನ

ಕುತೋಽಪಿ

ಭವೇದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತತ್ತದ್ವಿಕಾರರೂಪೇಣ ತದಾ ತದಾ ನಶ್ಯತೋ ವಿಕಾರಿವಸ್ತುನಃ

ಕಥಂ ಕಾಲಾಂತರೀಯಂ ವಿಕಾರಾನುಸಂಧಾನಂ ಘಟತೇ, ನ ಕಥಂಚಿದಿತ್ಯರ್ಥಃ .. 14..
 ನನ್ನಾತ್ಮಾ ಸ್ವಯಂ ವಿಕಾರೀ ಸನ್ನಪ್ಯಾತ್ಮನ ಇತರೇಷಾಂ ಚ
 ವಿಕಾರಾನ್ ವಿಜಾನಾತು, ನ ಚ ತಸ್ಯ ವಿಕಾರಿತ್ವಾವಿಶೇಷೇ ಕಥಂ
 ಸ್ವೇತರಪರಿಜ್ಞಾನಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ಶಿಲಾತ್ವಾವಿಶೇಷೇಽಪಿ ರತ್ನಸ್ಯ
 ಸ್ವಭಾವವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ವೇತರಾವಭಾಸಕತ್ವವದಾತ್ಮನೋಽಪಿ ಸ್ವಭಾವವಿಶೇಷೇಣ
 ಸ್ವೇತರವಿಕಾರಾನುಸಂಧಾನೋಪಪತ್ತೇಃ . ನ ಚ ತೇನ ತೇನ ವಿಕಾರೇಣ ಸಾಕಂ
 ನಷ್ಟಸ್ಯ ಕಥಂ ಸರ್ವವಿಕಾರಾನುಸಂಧಾನಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತಸ್ಯ ವಿಕಾರಿಣ ಆತ್ಮನೋ
 ವಿಕಾರೈರತ್ಯಂತಾಭೇದಸ್ಯಾನಂಗೀಕಾರಾತ್, ಕಿಂ ತ್ವೀಷದ್ಭೇದಘಟಿತಾಭೇದಸ್ಯ
 ತಾದಾತ್ಮಸ್ಯೈವ ತಂತುಪಟಯೋರಿವಾಂಗೀಕಾರಾತ್, ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ, ಏವಮಪ್ಯಾತ್ಮನ
 ಆದ್ಯಂತವಿಕಾರದ್ವಯಾನುಸಂಧಾನಂ ನ ಸಂಭವತೀತ್ಯಾಹ -
 ನ ಚ ಸ್ವಜನ್ಮ ನಾಶಂ ವಾ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ ಕಶ್ಚನ .
 ತೌ ಹಿ ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಭಾವಚರಮಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ .. 15..
 ನ ಚೇತಿ . ಕಶ್ಚನ ಕಶ್ಚಿನ್ನಿಪುಣೋಽಪಿ ಸ್ವಜನ್ಮ ಸ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಂ
 ನಾಶಂ ಧ್ವಂಸಂ ವಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಜ್ಞಾತುಂ ನಾರ್ಹತಿ, ನ ಶಕ್ನೋತೀತ್ಯರ್ಥಃ .
 ತತ್ರ ಹೇತುಮಾಹ - ತೌ ಹೀತ್ಯಾದಿನಾ, ಹಿ ಯಸ್ಮಾತ್ ತೌ ಜನ್ಮನಾಶೌ
 ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಭಾವಚರಮಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ, ಪ್ರಾಗುತ್ತರೌ ಯಾವಭಾವೌ
 ಪ್ರಾಗಭಾವಪ್ರದ್ವಂಸಾಭಾವೌ ತಯೋರ್ಯೌ ಚರಮಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ, ತೌ
 ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಭಾವಚರಮಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ ಪ್ರಾಗಭಾವಚರಮಕ್ಷಣ
 ಉತ್ಪತ್ತಿವರ್ತನಃ ಪ್ರದ್ವಂಸಾಭಾವಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ ನಾಶ ಇತ್ಯರ್ಥಃ .
 ಯಸ್ಮಾಜ್ಜನ್ಮನಾಶೌ ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಭಾವಚರಮಪ್ರಥಮಕ್ಷಣೌ ತಸ್ಮಾತ್
 ಸ್ವಜನ್ಮ ನಾಶಂ ವಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ನಾರ್ಹತೀತಿ ಸಂಬಂಧಃ . ಇದಮತ್ರಾಕೂತಂ
 - ಆತ್ಮಾ ಹಿ ಸ್ವಸಮಾನಕಾಲಿಕವಸ್ತೇವ ಜಾನಾತೀತಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ, ದೀಪ ಇವ
 ಸ್ವಸಮಾನಕಾಲಿಕಪದಾರ್ಥವಭಾಸಕಃ, ತಥಾ ಚಾವಸ್ಥಾನಸಮಯೇಽವಿದ್ಯಮಾನಯೋಃ
 ಪ್ರಾಗಭಾವಪ್ರದ್ವಂಸಾಭಾವಯೋಃ ಪರಿಜ್ಞಾನಾಭಾವೇ ಕಥಂ
 ಪ್ರಾಗಭಾವಚರಮಕ್ಷಣರೂಪಂ ಸ್ವಜನ್ಮ ಪ್ರದ್ವಂಸಾಭಾವಪ್ರಥಮಕ್ಷಣರೂಪಂ
 ನಾಶಂ ಚ, ಜಾನೀಯಾತ್ ನ ಕಥಂಚಿದಪೀತ್ಯರ್ಥಃ .
 ತಯೋಶ್ಚಾಸಿದ್ಧೌ ಮಧ್ಯಮವರ್ತಿವಿಕಾರಾಣಾಮಪ್ಯಸಿದ್ಧಿರೇವ. ತೇಷಾಮಪಿ
 ವಿಕಾರಾಣಾಮುತ್ತತ್ತಿನಾಶಸಮಾನಾಶ್ರಯತ್ವನಿಯಮಾತ್ . ತದುಕ್ತಂ ವಾಕ್ಯವೃತ್ತೌ
 ಭಾಷ್ಯಕಾರೈಃ -
 “ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಾಹಂಕೃತಿಭ್ಯೋ ವಿಲಕ್ಷಣಃ .
 ಪ್ರೋಜ್ಜಿತಾಶೇಷಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರಸ್ತ್ವಂಪದಾಭಿಧಃ” .. ಇತಿ .
 ತತಶ್ಚಾತ್ಮ ನಿರ್ವಿಕಾರತ್ವಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮೈವೇತ್ಯರ್ಥಃ .. 15..

ನನು ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ಸರ್ವಂ ವೃಥಾ, ಆತ್ಮನ ಉಕ್ತಸ್ವರೂಪಬ್ರಹ್ಮತ್ವಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ . ನ ಚ ಸಂಸಾರನಿವೃತ್ತಿರಾತ್ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಯೋಜನಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತನ್ನಿವೃತ್ತೇರಸಮ್ಮವಾತ್ . ಸಂಸಾರೋ ಹ್ಯಾತ್ಮನ್ಯಹಂಕಾರೋಪಾಧಿನಾ ಪ್ರತೀಯಮಾನಃ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಭಿಃ, ಸ ಚ ನ ಜ್ಞಾನೇನ ನಿವರ್ತಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಃ, ತಸ್ಯಾತ್ಮನಿ ಸೋಪಾಧಿಕಭ್ರಮತ್ವಾತ್, ಸೋಪಾಧಿಕಭ್ರಮಸ್ಯ ಚ ಯಾವದುಪಾಧ್ಯವಸ್ಥಾನಂ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇಽಪ್ಯವಸ್ಥಾನಾತ್, ಲೋಕೇ ಸೋಪಾಧಿಕಭ್ರಮಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಚಲನಾದೇರ್ಯಾವದುಪಾಧಿಚಲನಂ ಪ್ರತೀತೇಃ . ನ ಚೋಪಾಧೇರಹಂಕಾರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೇನ ನಿವೃತ್ತೌ ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಸ್ಯಾತ್ಮನಿ ಪ್ರತೀಯಮಾನಸ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಾದೇರಪಿ ನಿವೃತ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತಸ್ಯ ಮೂಲಾಜ್ಞಾನೇ ಸತಿ ನಿವೃತ್ತೇರಸಂಭವಾತ್ . ನ ಚ ಮೂಲಾಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಪ್ಯಾತ್ಮನಿ ವಿದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಾನಿವೃತ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತಸ್ಯ ಕಲ್ಪಕಾಭಾವೇನಾಕಲ್ಪಿತತಯಾ ಜ್ಞಾನೇನ ನಿವರ್ತಯಿತುಮಶಕ್ಯತ್ವಾತ್, ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನಸ್ಯಾನವಸ್ಥಾನಪ್ರಸಂಗಾತ್, ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜ್ಞಾನನಿವರ್ತೃತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ ಕಲ್ಪಿತತ್ವಂ ವಕ್ತುಂ ತಸ್ಯಾತ್ಮನಿ ವಸ್ತುತೋಽಸಂಭವಮಾಹ -

ನ ಪ್ರಕಾಶೇಽಹಮಿತ್ಯುಕ್ತಿಯತ್ಪ್ರಕಾಶೈಕಬಂಧನಾ .

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಂ ತಮಾತ್ಮಾನಮಪ್ರಕಾಶಃ ಕಥಂ ಸ್ವಶ್ಚೇತ್ .. 16..

ನ ಪ್ರಕಾಶೇತಿ . ಅಹಂ ನ ಪ್ರಕಾಶೇನ ಭಾಮೀತ್ಯುಕ್ತಿರ್ವಚನಂ

ಯತ್ಪ್ರಕಾಶೈಕಬಂಧನಾ, ಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶೋ ಯತ್ಪ್ರಕಾಶಃ, ಸ್ವರೂಪಪ್ರಕಾಶ ಏಕ ಏವ ನಿಬಂಧನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಯಸ್ಯಾಃ ಸಾ ತಥೋಕ್ತಾ, ನ ಪ್ರಕಾಶ ಇತಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶೈಕನಿಬಂಧನತ್ವಾತ್, ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಾನುಭವನಿಮಿತ್ತತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತಂ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಂ ಸ್ವಯಮೇವ ಭಾಸಮಾನಮಾತ್ಮಾನಮಪ್ರಕಾಶೋಽಜ್ಞಾನಂ ಕಥಂ ಸ್ವಶ್ಚೇದಾವೃಣುಯಾತ್, ನ ಕಥಂಚಿದಿತ್ಯರ್ಥಃ .

ಅಯಂ ಭಾವಃ . ಆತ್ಮಾ ಸರ್ವದಾ ಸ್ವಯಂಭಾಸಮಾನಃ ಸರ್ವಂ ಭಾಸಯತಿ, ಸ ಕಥಮಜ್ಞಾನೇನ ಪ್ರಕಾಶವಿರೋಧಿನಾ ಸ್ವಶ್ಚೈತ, ನ ಹಿ ಖರತರಕಿರಣಶಾಲೀ ದಿನಕರಸ್ತಮಸಾ ಸ್ವಶ್ಚಮಾನೋ ದೃಶ್ಯತೇ, ತತ್ ಕಸ್ಯ ಹೇತೋಃ.

ಪ್ರಕಾಶಾಪ್ರಕಾಶಯೋರ್ವಿರೋಧಾತ್, ತಥಾ ಚಾಜ್ಞಾನಸ್ಯಾತ್ಮನಿ ಯುಕ್ತಸಹತ್ವಾನ್ನ ಪರಮಾರ್ಥತಃ ಸಂಭವ ಇತಿ .. 16..

ನನು ಕಥಂ ತರ್ಹಿ ನ ಪ್ರಕಾಶ ಇತ್ಯಾತ್ಮನ್ಯಜ್ಞಾನಾನುಭವ ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಸೂಯೇಫ ಪೇಚಕಾದೀನಾಮಂಧಕಾರಪ್ರತೀತಿವದ್ವಿತ್ಯಾಪ್ಯಪಪದ್ಯತ ಇತ್ಯಾಹ -

ತಥಾಪ್ಯಾಭಾತಿ ಕೋಽಪ್ಯೇಷ ವಿಚಾರಾಭಾವಜೀವನಃ .

ಅವಶ್ಯಾಯಶ್ಚಿದಾಕಾಶೇ ವಿಚಾರಾಕೋದಯಾವಧಿಃ .. 17..

ತಥಾಪೀತಿ . ಯದ್ಯಪಿ ವಸ್ತುತ ಆತ್ಮನ್ಯಜ್ಞಾನಂ ನ ಸಂಭವತಿ,
ತಥಾಪ್ಯೇಷೋಽಪ್ರಕಾಶ ಅವಶ್ಯಾಯೋ ನೀಹಾರಃ, ಅವಶ್ಯಾಯವದವಶ್ಯಾಯಃ,
ಆವರಕತ್ವಾತ್, ಚಿದಾಕಾಶೇ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶ ಆತ್ಮನ್ಯಾಭಾತೀತಿ ಸಂಬಂಧಃ .
ನನ್ನಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಸ್ತುತೋಽಸತ್ತ್ವೇ ಕಥಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರತೀತಿಃ. ನ ಹ್ಯಸತಃ
ಶಶವಿಷಾಣಾದೇಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರತೀತಿರಸ್ತಿ. ತತ್ರಾಹ ಕೋಽಪೀತಿ, ಕೋಽಪಿ
ಸತ್ತ್ವಾ ಸತ್ತ್ವಾ ಭ್ಯಾಮನಿವರ್ಚನೀಯೋಽಪ್ರಕಾಶಸ್ಯಾಸತ್ತ್ವದ್ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಾಂಗೀಕಾರಾನ್,
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರತೀತ್ಯನುಪಪತ್ತಿರಿತ್ಯರ್ಥಃ .
ನನ್ನೇವಮಪ್ಯಪ್ರಕಾಶಸ್ಯಾತ್ಮನ್ಯನುಭವೋ ನೋಪಪದ್ಯತೇ, ವಿರೋಧಾದಿತಿ ಚೇತ್,
ನ, ತಥಾ ಹಿ ಕಿಂ ಜಡವಸ್ತು ಪ್ರಕಾಶವಿರೋಧಿ. ಉತ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶರೂಪ ಆತ್ಮಾ?
ನಾದ್ಯಃ, ಜಡಾಪ್ರಕಾಶಯೋಃ ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಾಸಂಬಂಧವತ್ . ನಾಪಿ ದ್ವಿತೀಯಃ,
ತಸ್ಯ ವಿರೋಧಿನಿ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಆತ್ಮನ್ಯವಸ್ಥಾನಾನುಪಪತ್ತೇಃ . ನ ಚಾಹಂ ನ
ಪ್ರಕಾಶ ಇತ್ಯಜ್ಞಾನಸಾಧಕಸ್ಯ ತಸ್ಯ ನಾಜ್ಞಾನವಿರೋಧಿತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ,
ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯಾವಿರೋಧಿತ್ವೇಽನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ವಿರೋಧಿನೋಽಭಾವಾತ್
ಕದಾಪಿ ನಿವೃತ್ತಿರ್ನ ಸ್ಯಾತ್, ತತ್ರಾಹ ವಿಚಾರಾರ್ಕೋದಯಾವಧಿರಿತಿ. ವಿಚಾರೋ
ವಿಚಾರಜನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮೇವಾರ್ಕಃ ಸೂರ್ಯಃ, ತಮೋನಿವರ್ತಕತ್ವಾತ್, ತಸ್ಮೋದಯ
ಉತ್ಪತ್ತಿಃ,
ಸಾವಧಿಃ ಸ್ಥಿತಿರ್ಮರ್ಯಾದಾ ಯಸ್ಯಾಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಸಃ, ವಿಚಾರಾರ್ಕೋದಯಾವಧಿರಿತ್ಯರ್ಥಃ

ಕೇವಲಾತ್ಮನೋಽವಿರೋಧಿತ್ವೇಽಪ್ಯಖಂಡಾಕಾರವೃತ್ತ್ಯಾರೂಢಾತ್ಮಚೈತನ್ಯಸ್ಯ
ತನ್ನಿವರ್ತಕತ್ವೋಪಪತ್ತೇಃ, ಕೇವಲಸೂರ್ಯಕಿರಣಸ್ಯಾದಗ್ಧತ್ವೇನ
ತೃಣಾದಿಭಾಸಕತ್ವೇಽಪಿ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಸಂಯುಕ್ತಸ್ಯ
ತಸ್ಯ ದಗ್ಧತ್ವದರ್ಶನಾದಿತಿ ಭಾವಃ . ಕಿಮಿತಿ ತರ್ಹಿ
ವಾಕ್ಯಜನ್ಯಾಖಂಡಾಕಾರವೃತ್ತೌ ಸತ್ತ್ವಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನಂ ನ
ನಿವರ್ತತ ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಹ - ವಿಚಾರಾಭಾವಜೀವನ ಇತಿ . ವಿಚಾರಾಭಾವ ಏವ
ಶ್ರವಣಮನನರೂಪಯೋರ್ವೇದಾಂತಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಮೇಯಬ್ರಹ್ಮವಿಪಯಯೋರ್ವಿಚಾರ
ಏವ . ಜೀವನಮವಸ್ಥಿತಿಹೇತುರ್ಯಸ್ಯಾಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಸಃ, ವಿಚಾರಾಭಾವಜೀವನ
ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ವಾಕ್ಯಜನ್ಯಾಪ್ಯಖಂಡಾಕಾರವೃತ್ತಿರಸಂಭಾವನಾದಿಭಿಃ ಪ್ರತಿಬದ್ಧಾ
ಸತೀ ನಾಜ್ಞಾನಂ ನಿವರ್ತಯತಿ, ಯಥಾ ಮಣಿಮಂತ್ರಾದಿಭಿಃ ಪ್ರತಿಬದ್ಧೋಽಗ್ನಿಃ
ಸಂಯುಕ್ತಮಪಿ ತೃಣಾದಿಕಂ ನ ದಹತಿ, ತದ್ವತ್ . ತದುಕ್ತಂ ಸರ್ಜಾತ್ಮಮುನಿಭಿಃ

“ಪುರುಷಾಪರಾಧಮಲಿನಾ ಧಿಷಣಾ ನಿರವದ್ಯಚಕ್ಷುರುದಯಾಪಿ ಯಥಾ .
ನ ಫಲಾಯ ಭೃಷ್ಟವಿಷಯಾ ಭವತಿ ಶ್ರುತಿಸಂಭವಾಪಿ ತು ತಥಾತ್ಮನಿ

ಧೀಃ” .. ಇತಿ. var ಪಾರವ್ಭೇದ ಭರ್ಷ್ಯವಿಷಯಾ
ಯದಾ ತು ಸಮ್ಯಗ್ವಿಚಾರೇಣಾಸಂಭಾವನಾದಯೋ ನಿವರ್ತಂತೇ,
ತದಾ ಅಪ್ರತಿಬದ್ಧಾ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಂ ನಿವರ್ತಯತಿ, ಯಥಾ
ಮಣ್ಯಾದಿಪ್ರತಿಬಂಧನಿವೃತ್ತಾವಗ್ನಿಸ್ತಣಾದಿಕಂ ದಹತಿ ತದ್ವತ್ . ಏತದಪಿ
ತೈರೇವೋಕ್ತಂ -
“ಪುರುಷಾಪರಾಧವಿಗಮೇ ತು ಪುನಃ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವ್ಯುದಸನಾತ್ ಸಫಲಾ .
ಮಣಿಮಂತ್ರಯೋರಪಗಮೇ ತು ಯಥಾ ಸತಿ ಪಾವಕಾದ್ಭವತಿ ಧೂಮಲತಾ .. ಇತಿ

ತಥಾ ಚಾಜ್ಞಾನಸ್ಯಾನಿರ್ವಚನೀಯಸ್ಯ ಕಲ್ಪಿತತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನಾನಿವೃತ್ತ್ಯಪಪತ್ತಿಃ .
ನ ಚ ತಸ್ಯ ಕಲ್ಪಕಾಭಾವೋಽಜ್ಞಾನಸ್ಯ, ಲೋಕೇ ದೀಪವತ್, ಭಾಟ್ಟಪಕ್ಷೇ
ಸ್ಫುರಣವತ್, ಗುರುಮತೇ ಸಂವೇದನವತ್, ಗುರುಬೌದ್ಧವ್ಯತಿರಿಕ್ತಮತೇ
ಭೇದವಚ್ಚ, ಸ್ವಪರನಿರ್ವಾಹಕತ್ವಾನ್ನಾಪ್ಯನವಸ್ಥಾ,
ಅಜ್ಞಾನಾಂತರಸ್ಯಾನಂಗೀಕಾರಾತ್ . ತಥಾ ಚಾಜ್ಞಾನಸ್ಯ
ಜ್ಞಾನನಿವೃತ್ತೌ ಮೂಲೋಚ್ಛೇದೇನಾಹಂಕಾರಸ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿಸಂಭವಾದಾತ್ಮನಿ
ಪ್ರತೀಯಮಾನಸ್ಯಾಹಂಕಾರೋಪಾಧಿಪ್ರಯುಕ್ತಸ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿರೂಪಸಂಸಾರಸ್ಯಾಪಿ
ನಿವೃತ್ತಿರ್ಭವತಿಪ್ರತೀಯಗಾತ್ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಸಫಲಮಿತಿ ಭಾವಃ .. 17..
ನನು ಬ್ರಹ್ಮವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯಾಜ್ಞಾನಕಲ್ಪಿತತಯಾ ಪರಮಾರ್ಥತೋಽಸತ್ತ್ವೇ
ಕರ್ಮಕಾಂಡಾದ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್, ಸ ಹಿ ಸ್ವರ್ಗಕಾಮಾದೇರ್ಯಾಗಾದಿಕರ್ತವ್ಯತಾಂ
ಬೋಧಯತಿ, ತಚ್ಚ ನಿಯೋಗಸ್ಯಾಪೂರ್ವಸ್ಯ ನಿಯೋಜ್ಯಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ
ನಿಯೋಗವಿಷಯಸ್ಯ
ಯಾಗಸ್ಯ, ನಿಯೋಗಫಲಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಯ ಚ ಪರಮಾರ್ಥತೋಽಸತ್ತ್ವೇಽನುಪಪನ್ನ
ಸ್ಯಾತ್, ಬ್ರಹ್ಮವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಪರಮಾರ್ಥತೋಽಸತ್ತ್ವ
ಉಪನಿಷದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಸ್ಯಾತ್, ತತ್ರಾಪಿ ಹಿ ಮೋಕ್ಷಕಾಮಸ್ಯ “ಆತ್ಮಾ
ವಾ ಅರೇ ದೃಷ್ಟವ್ಯಃ” ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಶ್ರವಣಾದಿಕರ್ತವ್ಯತಾ ಬೋಧ್ಯತೇ,
ತಸ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಯುಕ್ತಂ, ಕರ್ಮಕಾಂಡೋಪನಿಷದೇಕದೇಶಯೋರಪಿ
ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯೇನ ಸಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಯ ತುಲ್ಯತ್ವಾತ್, ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಕಿಂ
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೋತ್ತರಕಾಲೇ ಕರ್ಮಕಾಂಡಾದ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಾಪಾದ್ಯತೇ, ಕಿಂ ವಾ
ತತಃ ಪೂರ್ವಕಾಲೇ? ನಾದ್ಯಃ, ತದುತ್ತರಕಾಲಂ ತದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯೇ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಧರ್ಮಾವೇದಕಶ್ರುತೇರಿವ ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಕಾಲೇಽಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಶ್ರುತೇರಿವ
ಚೇಷ್ಟತ್ವಾದಿತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಂ ಪ್ರತ್ಯಾಹ -
ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಮಹಾನಿದ್ರಾಜ್ಯಂಭಿತೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜಗನ್ಮಯೇ .

ದೀರ್ಘಸ್ವಪ್ನೇ ಸ್ಫುರಂತೈತೇ ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಾದಿವಿಭ್ರಮಾಃ .. 18..

ಆತ್ಮೇತಿ . ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಮಹಾನಿದ್ರಾಜ್ಯಂಭಿತೇ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಂ
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾಶ್ರಯವಿಷಯಮಜ್ಞಾನಂ ತದೇವ ಮಹತೀ ನಿದ್ರಾ, ಅನಾದಿಕಾಲಮಾರಭ್ಯ
ಪ್ರವೃತ್ತತ್ವಾತ್, ಸ್ವರೂಪಾವರಣಪೂರ್ವಕವಿಪರೀತಹೇತುತ್ವಾಚ್ಚ, ತತೋ
ಜ್ಯಂಭಿತ ಉತ್ಪನ್ನೇ ಜಗನ್ಮಯೇ ಜಗದ್ರೂಪೇಽಸ್ಮಿನ್ನನುಭೂಯಮಾನೇ
ದೀರ್ಘಸ್ವಪ್ನೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಪರ್ಯಂತಮನುವರ್ತಮಾನ ಏತೇ
ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಾದಿವಿಭ್ರಮಾಃ ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಾವಾದೀ ಯೇಷಾಂ ವಿಭ್ರಮಾಣಾಂ ತೇ
ತಥಾ,

ಸ್ವರ್ಗಶಬ್ದಸ್ತತ್ಕಾಮನಿಯೋಜ್ಯನಿಯೋಗತದ್ವಿಷಯಯಾಗಾದೇರಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ,
ಮೋಕ್ಷಶಬ್ದಶ್ಚ ತತ್ಸಾಧನಜ್ಞಾನಶ್ರವಣಾದಿನಿಯೋಗಾದೇರಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ,
ಆದಿಶಬ್ದೋ ಲೌಕಿಕವ್ಯವಹಾರಾನುಕೂಲಪುತ್ರಮಿತ್ರಾದಿಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥಃ, ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ
ಬಂಧನಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾದ್ಬಂಧಸ್ಯ ಚ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾದ್ಬಂಧನಾಪೇಕ್ಷಮೋಕ್ಷಸ್ಯಾಪಿ
ವಿಭ್ರಮತ್ವಂ ದೃಷ್ಟವ್ಯಂ . ಸ್ಫುರಂತಿ, ಸ್ಫುರಂತೈವ ನನು
ಸ್ಫುರಂತೀತ್ಯರ್ಥಃ . ಅಯಂ ಭಾವಃ :- ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಾತ್ ಪೂರ್ವಕಾಲೇ
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತೋ ನಿಯೋಜ್ಯನಿಯೋಗಾದೇಃ ಸತ್ತೈನ
ಪ್ರಬೋಧಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ವಪ್ನಾದಾವಿವ ಸರ್ವವ್ಯಾವಹಾರೋಪಪತ್ತೇರ್ನ
ಕರ್ಮಕಾಂಡಾದ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ, ತಸ್ಯ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಾತ್,
ತಾವತಾ ಚ ತಸ್ಯ ಚರಿತಾರ್ಥತ್ವೇಽತತ್ಪರಾಣಾಮಗತಿಕಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯಾನಾಂ
ಪರಮಾರ್ಥಸತ್ಯವಿಷಯಾಣಾಂ ನಾಕಸ್ಮಾದ್ಬೋಧೋ ಯುಕ್ತಃ . ತದರ್ಥಸ್ಯ
ವ್ಯವಹಾರಾತೀತತ್ವೇನ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾನುಪಪತ್ತೌ ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯಾನಾಂ
ತಾತ್ಪ್ರಿಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯನಂಗೀಕಾರೇ ಕಿಂಚಿದಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ನ ಸ್ಯಾತ್,
ಪ್ರಕಾರಭೇದೇನೋಭಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೋಪಪತ್ತೌ ಚ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ
ನ

ಯುಕ್ತಂ . ತದುಕ್ತಂ ಸಕಲವೇದಾರ್ಥಜ್ಞೇನ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಪಿ -

“ಸತ್ಯಾರ್ಥೋ ಹಿ ದ್ವಿಧಾ ಪ್ರೋಕ್ಷೋ ಮಯಾ ಹೇ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿನಃ .

ಏಕಃ ಸ್ವಭಾವತಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮಾರ್ಥಃ ಸದೈವ ತು ..

ಸ ಶಿವಃ ಸತ್ಯಚೈತನ್ಯಃ ಸುಖಾನಂತ್ಯ ಸ್ವಲಕ್ಷಣಃ .

ಅಪರಃ ಕಲ್ಪಿತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಧ್ಯಸ್ತಮಾಯಯಾ ..

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ಯಾರ್ಥಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸತ್ಯಾರ್ಥಚಿದ್ಧನಂ .

ಉಭಯಂ ವಕ್ತಿ ವೇದಸ್ತು ಮಾರ್ಗಾ ನೈವಂ ವದಂತಿ ಹಿ” ..

ಅತೋಽದ್ವಿತೀಯಬ್ರಹ್ಮಣ ಏವ ಪರಮಾರ್ಥಸತ್ಯತ್ವೇಽಪಿ

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ಯಾರ್ಥತ್ವೇನಾರ್ಥವತ್ವಾನ್ನ ಕರ್ಮಕಾಂಡಾದ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ..
18..

ನನ್ನೇವಮಪಿ ಜೀವಸ್ಯ ಭೋಕ್ತುಸ್ತದ್ಭೋಗ್ಯಜಾತಸ್ಯ ಚ
ಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರತ್ವೇನುಭೂಯಮಾನಭೋಕ್ತುಭೋಗ್ಯವಿಭಾಗೋ ನ ಸ್ಯಾತ್,
ಸರ್ವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಧ್ಯಸ್ತತ್ವಾವಿಶೇಷಾತ್, ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಮಾಯಾವಶಾದೇವ
ವಿಭಾಗೋಽಯಮುಪಪದ್ಯತ ಇತ್ಯಾಹ -
ಜಡಾಜಡವಿಭಾಗೋಽಯಮಜಡೇ ಮಯಿ ಕಲ್ಪಿತಃ .

ಭಿತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಮೇ ಚಿತ್ರಚರಾಚರವಿಭಾಗವತ್ .. 19..

ಜಡೇತಿ . ಜಡಾಜಡವಿಭಾಗೋ, ಜಡಮಿದಂ ಭೋಗ್ಯಮಜಡೋಽಯಂ ಭೋಕ್ತೇತಿ
ವಿಭಾಗಃ . ಅಯಂ ಪ್ರತೀಯಮಾನೋಽಜಡೇಽಪುಚ್ಚೈತನ್ಯಸ್ವಭಾವೇ
ಮಯಿ ಪ್ರತ್ಯಗಭಿನ್ನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಕಲ್ಪಿತಃ . ಮಾಯಯಾಯೋಪಿತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ .
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೇಽಪ್ಯೇಕಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವಾಧಿಪ್ರಾಧಾನ್ಯಾದ್ ಭೋಗ್ಯಜಡಕಲ್ಪನಾ,
ಉಪಾಧೇಯಪ್ರಾಧಾನ್ಯಾದಜಡಭೋಕ್ತಕಲ್ಪನಾಪ್ಯುಪಪದ್ಯತೇ . ತದುಕ್ತಂ
ವಾರ್ತಿಕಕಾರೈಃ -

“ತಮಃಪ್ರಧಾನಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಂ ಚಿತ್ಪ್ರಧಾನಶ್ಚಿದಾತ್ಮನಾಂ .

ಪರಃ ಕಾರಣತಾಮೇತಿ ಭಾವನಾಜ್ಞಾನಕರ್ಮಭಿಃ” .. ಇತಿ .

ಅಜಡೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸದೃಶವಿಸದೃಶೋಭಯಕಲ್ಪನೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಮಾಹ
- ಭಿತ್ತಿರಿತ್ಯಾದಿನಾ . ಭಿತ್ತಿಭಾಗೇ ಕುಡ್ಯಪ್ರದೇಶೇ ಸಮೇ ನಿರ್ವಿಕಾರೇ,
ಅಚಲ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಚರಾಚರವಿಭಾಗವತ್ ಚರಸ್ಯ ಗಜಾದೇರಚರಸ್ಯ
ಪರ್ವತಾದೇಶ್ಚ ವಿಭಾಗೋ ಯಥಾ, ತಥೇತ್ಯರ್ಥಃ .. 19..

ನನ್ನೇವಮಾತ್ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ನ ಸಂಭವತಿ, ತಸ್ಯ
ಸಂಸಾರಸಾಕ್ಷಿತಾರೂಪವಿಕಲ್ಪಯುಕ್ತತ್ವಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಶ್ಚ “ಅಸ್ಥೂಲಮನಣು” ,
“ನೇತಿ ನೇತಿ” , ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತ್ಯಾ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕತಯಾ ಸಿದ್ಧೇರಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಹ -
ಚೇತ್ಯೋಪರಾಗರೂಪಾ ಮೇ ಸಾಕ್ಷಿತಾಪಿ ನ ತಾತ್ಪ್ರೀಕೀ .

ಉಪಲಕ್ಷಣಮೇವೇಯಂ ನಿಸ್ತರಂಗಚಿದಂಬುಧೇಃ .. 20..

ಚೇತ್ಯೇತಿ . ಚೇತ್ಯೋಪರಾಗರೂಪಾ, ಚೇತ್ಯಂ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಪ್ರಪಂಚಃ,
ತೇನೋಪರಾಗಃ ಸಂಬಂಧಃ, ತದ್ರೂಪಸಾಕ್ಷಿತಾಪಿ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವಮಪಿ ಮೇ ಮಮ
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೋ ನ ತಾತ್ಪ್ರೀಕೀ, ನ ಪರಮಾರ್ಥಭೂತಾ, ಚೇತ್ಯಸ್ಯಾಪರಮಾರ್ಥತ್ವೇನ
ತತ್ಸಂಬಂಧಿಸಾಕ್ಷಿತಾಯಾ ಅಪಿ ಪರಮಾರ್ಥಸ್ವರೂಪತ್ವಾಯೋಗಾತ್, ಕಿಂ ತ್ವಿಯಂ
ಸಾಕ್ಷಿತಾ

ನಿಸ್ತರಂಗಚಿದಂಬುಧೇನಿಸ್ತರಂಗಃ ಪರಮಾರ್ಥತೋ ನಿರಸ್ತಸ್ತರಂಗಃ

ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಪ್ರಪಂಚರೂಪೋ ಯಸ್ಯಾಃ ಸಾ, ಚಿದೇವಾಂಬುಧಿಃ ಸಮುದೋ

ನಿಸ್ತರಂಗಚಿದಂಬುಧಿಃ, ತಸ್ಯ ಮೇ ಮಮ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನ ಉಪಲಕ್ಷಣಮೇವ,
ತಟಸ್ಥಾ ಸತೀ ಜ್ಞಾಪಿಕೈವ, ಜಗತ್ಕಾರಣತ್ವಮಿವ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ, ತಥಾ ಚಾತ್ಮನೋ
ವಸ್ತುತೋ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪತ್ವಾನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಾನುಪಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ .. 20..

ಏವಮುಕ್ತೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಜಗತ ಆತ್ಮನಿ ಚಾಹಂಕಾರಾದೇಃ ಕಲ್ಪಿತತ್ವೇನ
ವಸ್ತುತೋಽಭಾವಾತ್ ಪದದ್ವಯಲಕ್ಷ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ನ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ವಿಕಾರ
ಇತ್ಯಾಹ -

ಅಮೃತಾಭೇರ್ನ ಮೇ ಜೀರ್ಣಿಮೃಷಾ ಡಿಂಡೀರಜನ್ಮಭಿಃ .

ಸ್ವಟಿಕಾದ್ರೋ ಮೇ ರಾಗಃ ಸ್ವಾಪ್ನಸಂಧ್ಯಾಭ್ರವಿಭ್ರಮೈಃ .. 21..

ಅಮೃತೇತಿ . ಅಮೃತೋ ಮೋಕ್ಷರೂಪಃ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಾದ್ವಯಾನಂದ ಏವಾಭಿಃ,

ತಸ್ಯ ತತ್ಪದಲಕ್ಷ್ಯಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ . ಮೇ ಮಮ ಪ್ರತ್ಯಗಭಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮಣೋ

ಮೃಷಾಡಿಂಡೀರಜನ್ಮಭಿಮೃಷಾರೂಪಾ ಮಿಥ್ಯಾರೂಪಾ ವಿಯದಾದಯ ಏವ

ಡಿಂಡೀರಾಃ ಫೇನಾಸ್ತೇಷಾಂ ಯಾನಿ ಜನ್ಮಾನಿ ತೈರ್ಜನ್ಮಭಿಃ, ಜನ್ಮಪದಂ

ನಾಶಸ್ಯಾಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ, ನ ಜೀರ್ಣಿರ್ನ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿರ್ವಾ ಜೀರ್ಣಿಪದಂ

ವೃದ್ಧೀರಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ ಮಿಥ್ಯಾವಸ್ತುನೋಽಧಿಷ್ಠಾನಾದೂಷಕತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .

ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಮಾಯಯಾ ವಿಯದಾದ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಾ ತದಧಿಷ್ಠಾನಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನ ಹಾನಿರ್ನ

ವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯೇತದ್ಭಾರತೀತೀರ್ಥೈರಪಿ ಕೂಟಸ್ಥದೀಪೇ ಭಣಿತಂ -

“ಮಾಯಾ ಮೇಘೋ ಜಗನ್ನೀರಂ ವರ್ಷತ್ವೇಷ ಯಥಾ ತಥಾ .

ಚಿದಾಕಾಶಸ್ಯ ನೋ ಹಾನಿರ್ನ ವಾ ಲಾಭ ಇತಿ ಸ್ಥಿತಿಃ” .. ಇತಿ .

ತ್ವಂಪದಲಕ್ಷ್ಯಮಪಿ ಶುದ್ಧಮಿತ್ಯಾಹ - ಸ್ವಟಿಕಾದ್ರೇರಿತ್ಯಾದಿನಾ .

ಸ್ವಟಿಕಾದ್ರೇಃ ಸ್ವಟಿಕಾದ್ರಿವತ್ ಸ್ವಚ್ಛಸ್ಯ ಮೇ ಮಮ

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಸ್ತ್ವಂಪದಲಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಾಪ್ನಸಂಧ್ಯಾಭ್ರವಿಭ್ರಮೈಃ,

ಸ್ವಾಪ್ನೋಽವಿದ್ಯಾಕಲ್ಪಿತೋಽಹಂಕಾರಾದಿಃ, ಸ ಏವ ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರಂ

ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಿಕಮೇಘಃ ಸ್ವಸನ್ನಿಹಿತೇ ಸ್ವಚ್ಛೇ ಸ್ವಧರ್ಮಾಸಂಜಕತ್ವಸಾಮ್ಯಾತ್,

ತತ್ಕೃತೈರ್ವಿಭ್ರಮೈಃ ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿಭ್ರಾಂತಿಭಿಃ, ಮೇಘವಿಷಯೇ ವಿಭ್ರಮಾ

ಅನವಸ್ಥಾನಾನಿ ಸಂಸಾರಾಃ, ತೈ ರಾಗಃ ಸಂಬಂಧೋ ಮೇಘವಿಷಯ ಆರುಣ್ಯಂ,

ಸ್ವಟಿಕಪರ್ವತಸ್ಯಾರುಣ್ಯವತ್, ಆತ್ಮನಶ್ಚಿದ್ರೂಪಸ್ಯ ಪರಮಾರ್ಥತಃ

ಕರ್ತೃತ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಸಂಬಂಧೋ ನಾಸ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ .

ಅಹಂಕಾರಾದಿಧರ್ಮೈರಾತ್ಮನೋಽಸಂಬಂಧೋಽಪಿ ಶ್ರೀಭಾರತೀತೀರ್ಥೈರಿವಾಭಾಣಿ

ಚಿತ್ರದೀಪೇ -

“ಅಹಂಕಾರಗತೇಚ್ಛಾದ್ಯೈರ್ದೇಹವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ .

ವೃಕ್ಷಾದಿಜನ್ಮನಾಶೈರ್ವಾ ಚಿದ್ರೂಪಾತ್ಮನಿ ಕಿಂ ಭವೇತ್” .. ಇತಿ .

ಅತಃ ಪದದ್ವಯಲಕ್ಷ್ಯಮಪಿ ಚೈತನ್ಯಮತಿಶುದ್ಧಮಿತಿ ಭಾವಾಃ .. 21..

ನನ್ನೇವಮಪಿ ಪದದ್ವಯಲಕ್ಷ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ತೇವ ವಿಕಾರಃ, ತಸ್ಯ
ಪರಮಾರ್ಥತಃ ಸತ್ತ್ವಾಶ್ರಯತ್ವಸ್ಯ ವಕ್ತವ್ಯತ್ವಾತ್, ಅನ್ಯಥಾ
ಶಶವಿಷಾಣವದಸತ್ತ್ವಪ್ರಸಂಗಾತ್, ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಹ -
ಸ್ವರೂಪಮೇವ ಮೇ ಸತ್ತ್ವಂ ನ ತು ಧರ್ಮೋ ನಭಸ್ತ್ವವತ್ .

ಮದನ್ಯಸ್ಯ ಸತೋಽಭಾವಾನ್ನ ಹಿ ಸಾ ಜಾತಿರಿಷ್ಟತೇ .. 22..

ಸ್ವರೂಪಮಿತಿ . ಮೇ ಮಮ ಪದದ್ವಯಲಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಂ ಸ್ವರೂಪಮೇವ, ನ ತು
ಮದಾಶ್ರಿತೋ ಧರ್ಮಃ . ಯಥಾ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಾಂತರಾಶ್ರಯತ್ವಾಭಾವಾನ್ನಾಸತ್ತ್ವಂ
ತದ್ವದಿತ್ಯರ್ಥಃ .

ನನು ಘಟೇ ಘಟತ್ವವತ್ ಸದ್ರೂಪ ಆತ್ಮನ್ಯಪಿ ಧರ್ಮರೂಪಂ
ಸತ್ತ್ವಂ ಕಿಂ ನ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಘಟೇಷ್ಟನೇಕೇಷು ಘಟೋಽಯಂ
ಘತೋಽಯಮಿತ್ಯನುಗತವ್ಯವಹಾರಸಿದ್ಧಯೇ ಘಟತ್ವಜಾತಿರಿವ
ಸದ್ವ್ಯಕ್ತಿಭೇದಾಭಾವೇನಾತ್ಮನಿ ಸತ್ತ್ವರೂಪಾ ಜಾತಿನಾರ್ಂಗೀಕಾರ್ಯೇತ್ಯಾಹ -

ಮದನ್ಯಸ್ಯೇತ್ಯಾದಿನಾ . ಮದನ್ಯಸ್ಯ ಪದದ್ವಯಲಕ್ಷ್ಯರೂಪಾತ್ಮಭಿನ್ನಸ್ಯ
ಸತಃ ಸದ್ವ್ಯಕ್ತ್ಯಂತರಸ್ಯಾಭಾವಾತ್ ಸಾ ಸತ್ತ್ವರೂಪ ಜಾತಿನೇರ್ಷ್ಟತೇ,
ಏಕವ್ಯಕ್ತೌ ಜಾತ್ಯನಂಗೀಕಾರೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಮಾಹ - ನಭಸ್ತ್ವವದಿತಿ .

ಘಟಾದಿಷ್ಟನುಗತವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಂ ಘಟತ್ವವಜ್ಜಾತಿರಂಗೀಕ್ರಿಯತೇ . ಅತ್ರ ತು
ವಿಯದಾದೇಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವೇನ ಸದಂತರಸ್ಯಾಭಾವಾನ್ನಾನುಗತವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಂ
ಘಟತ್ವವಜ್ಜಾತಿರೂಪಂ ಸತ್ತ್ವಮಂಗೀಕ್ರಿಯತೇ ಕಿಂತು ಸ್ವರೂಪಮೇವ ನಭಸ್ತ್ವವತ್

ನನು ಘಟಃ ಸನ್ ಪಟಃ ಸನ್ ಕುಡ್ಯಂ ಸದಿತ್ಯಾದಿಪ್ರತೀತ್ಯನುರೋಧೇನ

ಘಟಪಟಾದ್ಯುಪಾಧಿಭಿನ್ನೇಷು ಸತ್ತ್ವನುಗತವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ

ಸತ್ತ್ವಂ ಜಾತಿರಂಗೀಕ್ರಿಯತಾಂ, ಇತಿ ಚೇತ್, ನ,

ಉಪಹಿತೇಷು ಸರ್ವೇಷ್ಟನುಗತಬ್ರಹ್ಮರೂಪಸನ್ಮಾತ್ರೇಣೈವ

ಘಟಾದ್ಯುಪಾಧಿಭಿನ್ನೇಷ್ಟಾಕಾಶೇಷ್ಟನುಗತಮಹಾಕಾಶೇನೈವಾನುಗತವ್ಯವಹಾರೋಪಪತ್ತೇಃ,

ತಸ್ಮಾನ್ನ ಸತ್ತ್ವಂ ಜಾತಿಃ . ಅತ ಏವ ನೋಪಾಧಿರಪಿ, ಅನುಗತವ್ಯವಹಾರಾಯೈವ

ತಸ್ಯಾಪಿ

ಕಲ್ಪಿತತ್ವಾತ್, ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಸನ್ಮಾತ್ರಬ್ರಹ್ಮರೂಪತ್ವಂ ವಸಿಷ್ಟೇನಾಪ್ಯುಕ್ತಂ -

“ವಿಶೇಷಂ ಸಂಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸನ್ಮಾತ್ರಂ ಯದಲೇಪಕಂ .

ಏಕರೂಪಂ ಮಹಾರೂಪಂ ಸತ್ತಾಯಾಸ್ತತ್ ಪರಂ ವಿದುಃ .. ಇತಿ .

ತಥಾ ಚ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪತ್ವೇನ ಧರ್ಮತ್ವಾಭಾವಾದತ್ಯಂತಂ ಶುದ್ಧಮೇವ

ಪದದ್ವಯಲಕ್ಷ್ಯಮಿತಿ ಭಾವಃ .. 22..

ನನ್ನೇವಮಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ಜ್ಞಾನಾಶ್ರಯತ್ವಮಂಗೀಕರ್ತವ್ಯಂ, ಅನ್ಯಥಾ
ಘಟಾದಿವದನಾತ್ಮತ್ವಾಪ್ರಸಂಗಾತ್ . ಜ್ಞಾನಾಶ್ರಯಸ್ಯೈವಾತ್ಮತ್ವಾದಹಂ

ಜಾನಾಮೀತ್ಯಾತ್ಮನೋ ಜ್ಞಾನಾಶ್ರಯತ್ವಪ್ರತೀತೇಶ್ಚ, ತಥಾ ಚ “ನ ಸಾಕ್ಷೀ ಚೇತಾ
ಕೇವಲೋ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚ” ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತ್ಯಾ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮಾತ್ಮನ ಇತ್ಯತ ಆಹ -
ಸ್ವರೂಪಮೇವ ಮೇ ಜ್ಞಾನಂ ನ ಗುಣಃ ಸ ಗುಣೋ ಯದಿ .

ಅನಾತ್ಮತ್ವಮಸತ್ತಂ ವಾ ಜ್ಞೇಯಾಜ್ಞೇಯತ್ವಯೋಃ ಪತೇತ್ .. 23..

ಸ್ವರೂಪಮೇವೇತಿ . ಮೇ ಮಮ ಜ್ಞಾನಂ ಚೈತನ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪಮೇವ, ನ ತು
ಮದಾಶ್ರಿತೋ

ಗುಣಃ, ಕುತ ಇತ್ಯತ ಆಹ, ಸ ಗುಣೋ ಯದೀತ್ಯಾದಿನಾ, ಸ ಚೈತನ್ಯಂ,
ವಿಧೇಯಾಪೇಕ್ಷಯಾ

ಪುಂಲಿಂಗನಿರ್ದೇಶಃ, ಚೈತನ್ಯಂ ಗುಣ ಇತಿ ವದನ್ ವಾದೀ ಪ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ, ಕಿಂ ತೇನ
ಚೈತನ್ಯೇನಾತ್ಮಾ ವಿಷಯೀಕ್ರಿಯತೇ ನ ವಾ, ಉಭಯಥಾಪಿ ದೂಷಣಮಾಹ .
ಅನಾತ್ಮತ್ವಮಿತಿ,

ಜ್ಞೇನಾಜ್ಞೇಯತ್ವಯೋರಾತ್ಮನೋ ವೇದ್ಯತ್ವೇನಾತ್ಮತ್ವಂ, ಘಟಾದಿವದವೇದ್ಯತ್ವೇ
ಚಾಸತ್ತಂ ವಾ ಶಶವಿಷಾಣವದಾಪತೇತ್, ಭವೇದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ಯದ್ಯಾತ್ಮನಃ
ಸ್ವಸಮವೇತಜ್ಞಾನಾವಿಷಯತ್ವಮುಚ್ಯತೇ, ತದಾಜ್ಞಾಯಮಾನತ್ವೇನಾತ್ಮನೋಽಸತ್ತಂ
ಸ್ಯಾತ್, ನ ಹಿ ಪ್ರಮಾಣತೋ ಜ್ಞಾಯಮಾನಂ ಶಶವಿಷಾಣಮಸ್ತೀತಿ ಕೇನಚಿತ್
ಪ್ರತಿವದ್ಯತೇ, ಯದ್ಯೇತದ್ವೋಷಪರಿಜಿಹೀರ್ಷಯಾ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾಯಮಾನತ್ವಮುಚ್ಯೇತ,
ತದಾ

ಘಟಾದಿವದನಾತ್ಮತ್ವಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ಯಾತ್, ಜ್ಞಾನವಿಷಯಸ್ಯಾನಾತ್ಮತ್ವನಿಯಮಾತ್ .

ನನ್ಯಾತ್ಮಾಶ್ರಿತಜ್ಞಾನೇನಾತ್ಮಾಶ್ರಯತ್ವೇನ ಭಾಸತೇ, ನ
ವಿಷಯತ್ವೇನ, ಯೇನ ಘಟಾದಿವದನಾತ್ಮತ್ವಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ

ಚೇತ್, ನ, ಜ್ಞಾನವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾಧೀನಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ
ಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವನಿಯಮೇನಾತ್ಮನೋಽಪಿ ಜ್ಞಾನಾಧೀನಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ವಿಷಯತಾಯಾ
ಆವಶ್ಯಕತ್ವೇನಾನಾತ್ಮತ್ವದೋಷತಾದವಸ್ಥಾತ್ .

ನ ಚ ಜ್ಞಾನಾಶ್ರಯತ್ವಮಾತ್ಮತ್ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕಂ, ಲಾಘವಾತ್,
ಜ್ಞಾನತ್ವಸ್ಯೈವ ತತ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್ . ಅಹಂ ಜಾನಾಮೀತಿ

ಪ್ರತೀತೇಶ್ಚಾಹಂಕಾರಾಶ್ರಯವೃತ್ತಿವಿಷಯತ್ವಾತ್ .

ನ ಚ ಜ್ಞಾನಂ ನಷ್ಟಂ ಜ್ಞಾನಮುತ್ಪನ್ನಮಿತಿ ಪ್ರತೀತ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಜನ್ಮಾದಿಮತ
ಆತ್ಮತ್ವಮನುಪಪನ್ನಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತಸ್ಯಾಪಿ ವೃತ್ತಿವಿಷಯತ್ವಾತ್ .

ತಸ್ಮಾದಾತ್ಮನೋ ನ ಜ್ಞಾನಂ ಗುಣಃ, ಕಿಂತು ಸ್ವರೂಪಮೇವ, ಬಾದರಾಯಣೋಽಪಿ
 “ಜ್ಞೋಽತ ಏವ” ಇತ್ಯಾತ್ಮನೋ ಜ್ಞಾನರೂಪತ್ವಂ ಸೂತ್ರಯಾಂಬಭೂವ
 ಸೂತ್ರಸ್ಯಾರ್ಥೋ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಗುರುಭಿರಧಿಕರಣರತ್ನಮಾಲಾಯಾಂ ದರ್ಶಿತಃ -
 “ಅಚಿದ್ರೂಪೋಽಥ ಚಿದ್ರೂಪೋ ಜೀವೋಽಚಿದ್ರೂಪ ಇಷ್ಟತೇ .

ಚಿದಭಾವಾತ್ ಸುಷುಪ್ತಾದೌ ಜಾಗ್ರಚ್ಛಿನ್ಮನಸಾ ಕೃತಾ” ..

ಇತಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಾಪ್ತಸಿದ್ಧಾಂತಮಾಹ -

“ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಾದೇವ ಚಿದ್ರೂಪಶ್ಚಿತ್ ಸುಷುಪ್ತೌ ನ ಲುಪ್ಯತೇ .

ದ್ವೈತಾ ದೃಷ್ಟಿದ್ವೈತಲೋಪಾನ್ನ ಹಿ ದ್ರಷ್ಟುರಿತಿ ಶ್ರುತೇಃ” .. ಇತಿ .

ನನು ಜ್ಞಾನರೂಪ ಆತ್ಮಾ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಜಾನಾತಿ ನ ವಾ, ಜನಾತಿ ಚೇದ್ಯುಗಪತ್

ಕರ್ಮಕರ್ತೃತ್ವಪ್ರಸಂಗಃ . ನ ಚೇಜ್ಞಾನಾತಿ, ತಸ್ಯಾಸತ್ತ್ವ ಪ್ರಸಂಗಃ, ಇತಿ ಚೇತ್,

ನ, ತಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನಾಂತರಮನಪೇಕ್ಷ್ಯೈವ ಭಾಸಮಾನತ್ವಾತ್,

ನಾಪಿ ತಸ್ಯ ಕರ್ಮಕರ್ತೃತ್ವಂ, ಸ್ವವಿಷಯತ್ವಾನಂಗೀಕಾರಾತ್ . ತದುಕ್ತಂ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಗುರುಭಿಃ ಪಂಚಕೋಶವಿವೇಕೇ -

“ಸ್ವಯಮೇವಾನುಭೂತಿತ್ವಾದ್ವಿದ್ಯತೇ ನಾನುಭಾವ್ಯತೇ .

ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞಾನಾಂತರಾಭಾವಾದಜ್ಞೇಯೋ ನ ತ್ವಸತ್ತಯಾ” .. ಇತಿ .

ಯತ್ ಪ್ರಸಾದಾದ್ಧಿ ಸರ್ವಂ ಜಗದ್ಭಾಸತೇ ಸ ಕಥಂ ನಾಸ್ತಿ, ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ

ವಾ, ಆತ್ಮನಃ ಸರ್ವಾವಭಾಸಕತ್ವಂ ಸ್ವಸ್ಯಾನ್ಯಾನಪೇಕ್ಷಯಾ ಭಾಸಮಾನತ್ವಂ

ಚಾತ್ಮಯೋಗವಿಂಶೇಽಪ್ಯುಕ್ತಂ -

“ಅಜ್ಞಾನತತ್ಕಾರ್ಯತದೀಯಭೇದಾನಧ್ಯಕ್ಷಯಂತೀ ನಿಜಸತ್ತಯೈವ.

ಸ್ಮರ್ತುಂ ಚ ವಿಸ್ಮರ್ತುಮಹೋ ನ ಶಕ್ಯಾ ಸುಪ್ತ್ಯಾದಿಷು ಸ್ವಪ್ರಭಯಾಸ್ಮಿ ಸಾ ಚಿತ್” ..

ಇತಿ .

ತಸ್ಮಾದಾತ್ಮಾ ಜ್ಞಾನರೂಪೋ ನ ಜ್ಞಾನಗುಣಕ ಇತಿ ಸ ನಿರ್ಗುಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭವೇದಿತಿ

ಭಾವಃ .. 23..

ಏವಮಾತ್ಮನ ಆನಂದೋಽಪಿ ನ ಗುಣಃ, ಕಿಂತು ಸ್ವರೂಪಮೇವೇತಿ ಸಾಧಯತಿ -

ಅಹಮೇವ ಸುಖಂ ನಾನ್ಯದನ್ಯಚ್ಛೇನ್ವೈವ ತತ್ ಸುಖಂ .

ಅಮದರ್ಥಂ ನ ಹಿ ಪ್ರೇಯೋ ಮದರ್ಥಂ ನ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಿಯಂ .. 24..

ಅಹಮಿತಿ . ಅಹಮಾತ್ಮಾ ಸುಖಮೇವ ಸುಖಸ್ವರೂಪ ಏವ, ನ ತು ಸುಖಗುಣಕಃ,

ಯದಿ

ಸುಖಮಾತ್ಮನೋಽನ್ಯದ್ಗುಣಃ ಸ್ಯಾತ್, ತತ್ ಸುಖತ್ವೇನಾಭಿಮತಂ ನೈವ ಸುಖಂ

ಸ್ಯಾತ್, ಕುತ ಇತಿ ಚೇತ್, ಕಿಂ ತದನಾತ್ಮಭೂತಸುಖಮನಾತ್ಮಲೇಷಃ, ಉತ

ತಚ್ಛೇಷೋ ವಾ ?

ನಾದ್ಯ ಇತ್ಯಾಹ - ಅಮದರ್ಥಮಿತಿ . ಅಮದರ್ಥಂ, ಚೇದಿತ್ಯನುಷಂಗಃ,
ಆತ್ಮಶೇಷೋ ನ ಚೇತ್ ತರ್ಹಿ ನ ತತ್ ಪ್ರೇಯಃ, ಪ್ರೀತಿವಿಷಯೋ ನ ಭವೇತ್,
ಆತ್ಮಶೇಷಸರ್ಪಾದೌ ಪ್ರೀತಿವಿಷಯತ್ವಾದರ್ಶನಾತ್ .

ನ ದ್ವಿತೀಯ ಇತ್ಯಾಹ - ಮದರ್ಥಮಿತಿ . ಅತ್ರಾಪಿ ಚೇದಿತ್ಯನುಷಜ್ಜ್ಯತೇ .
ಮದರ್ಥಮಾತ್ಮಶೇಷಶ್ಚೇತ್ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಿಯಂ ನ ಸ್ಯಾತ್, ಆತ್ಮಶೇಷಸ್ಯ
ಪುತ್ರಭಾರ್ಯಾದೇಃ ಸ್ವತಃ ಪ್ರೀತಿವಿಷಯತ್ವಾದರ್ಶನಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ಸುಖಂ ಹಿ
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಿಯಂ ಭವತಿ, ತಚ್ಚ ಸ್ವತಃ ಏವ ಪ್ರಿಯಂ, ನ ಪರೋಪಾಧಿನಾ, ಅತಃ
ಆತ್ಮೈವ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ .

ಕಥಮಿತಿ ಚೇತ್, ಶೃಣು, ಜಗತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪದಾರ್ಥಾನಾಂ ಚತುರ್ಥಾವಸ್ಥಿತಿಃ .
ಆತ್ಮಾ ಪ್ರೋಯೋಽಪ್ರಿಯ ಉಪೇಕ್ಷ್ಯಶ್ಚೇತಿ, ಸುಖಂ ತಾವನ್ನ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿವದಪ್ರಿಯಂ,
ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇಃ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್, ಅತಃ ಏವ ನ ಲೋಷ್ವಾದಿವದಮಪೇಕ್ಷ್ಯಂ,
ನಾಪಿ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ರಂ, ತಚ್ಚೇಷೇ ಪುತ್ರಭಾರ್ಯಾದಾವಪಿ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್, ಅತಃ
ಪರಿಶೇಷಾದಾತ್ಮೈವ .

ನನ್ನಾತ್ಮಶೇಷತ್ವೇನ ತಸ್ಯ ಪ್ರೀತಿವಿಷಯತ್ವಂ ಕಿಂ ನ ಸ್ಯಾತ್, ಇತಿ
ಚೇತ್, ತರ್ಹಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ, ಆತ್ಮನಿ ಪ್ರೀತಿಃ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತೇತಿ, ಯೇನ
ಸುಖಮಪಿ ತಚ್ಚೇಷತಯಾ ಪ್ರಿಯಂ ಜಾಯತೇ, ಸುಖಸಾಧನತ್ವಾದಿತಿ
ಚೇತ್, ತರ್ಹಿ ಸುಖಸಾಧನೇನಾತ್ಮನೋಪಕಾರ್ಯಃ ಕಶ್ಚಿದ್ವಕ್ತವ್ಯಃ,
ಸ್ರಕ್ಷಂದನಾದಿಸುಖಸಾಧನೇನಾನ್ಯಸ್ಯೈವೋಪಕಾರ್ಯತ್ವದರ್ಶನಾತ್, ಆತ್ಮನಿ
ಚ ಕರ್ಮಕರ್ತೃವಿರೋಧಾತ್ . ಸ ಚೋಪಕಾರ್ಯೋಽನ್ಯೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ, ತಸ್ಮಾನ್ನ
ಸುಖಸಾಧನತಯಾತ್ಮಾ ಪ್ರಿಯಃ, ಕಿಂತು ಸುಖಸ್ವರೂಪತಯಾ . ತಸ್ಮಾನ್ನಾತ್ಮಶೇಷತಯಾ
ಸುಖಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಿತತ್ವಂ, ಕಿಂತಾತ್ಮತಯೈವ .

ನನು ಸುಖಮುತ್ತನ್ನಂ ನಷ್ಟಮಿತಿ ಪ್ರತಿಯಮಾನಸ್ಯ ಕಥಮಾತ್ಮತ್ವಮಿತಿ ಚೇತ್, ನ,
ತಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಂಜಕವೃತ್ತಿವಿಷಯತ್ವಾತ್, ಸರ್ವಮೇತದುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದೇ —
“ಆತ್ಮಾ ಶೇಷ ಉಪೇಕ್ಷ್ಯಂ ಚ ದ್ವೇಷ್ಯಂ ಚೇತಿ ಚತುರ್ಷಪಿ .

ಆತ್ಮಾ ಪ್ರೇಯಾನ್ ಪ್ರಿಯಃ ಶೇಷೋ ದ್ವೇಷ್ಯೋಪೇಕ್ಷ್ಯೇ ತದನ್ಯಯೋಃ ..
ಇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತೋ ಲೋಕೋ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಮತಂ ಚ ತತ್ .

ಸುಖಸಾಧನತೋಪಾಧೇರನ್ನಪಾನಾದಯಃ ಪ್ರಿಯಾಃ ..

ಆತ್ಮಾನುಕೂಲ್ಯಾದನ್ನಾದಿಸಮಶ್ಚೇದಮುನಾತ್ರ ಕಃ .

ಅನುಕೂಲಯಿತವ್ಯಃ ಸ್ಯಾನ್ನೈಕಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಕರ್ತೃತಾ” .. ಇತ್ಯಾದಿ .

ಆತ್ಮನಃ ಸುಖರೂಪತ್ವಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮಮುನಿಭಿರಪ್ಯುಕ್ತಂ -

“ಸರ್ವಂ ಯದರ್ಥಮಿಹ ವಸ್ತು ಯದಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್

ಪಾರಾರ್ಥ್ಯಮುಜ್ಜತಿ ಚ ಯನ್ನಿಜಸತ್ತಯೈವ .
ತದ್ವರ್ಣಯಂತಿ ಹಿ ಸುಖಂ ಸುಖಲಕ್ಷಣಜ್ಞಾಸ್ತತ್
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಿ ಸಮಂ ಸುಖಿತಾಸ್ಯ ತಸ್ಮಾತ್” .. ಇತಿ .
ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾಸು ಚ —

“ಪ್ರತ್ಯಗ್ರೂಪಃ ಶಿವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮಾನಂದಲಕ್ಷಣಃ .
ಪರಪ್ರೇಮಾಸ್ವದತ್ತೇನ ಪ್ರತೀತತ್ವಾತ್ ಸುರರ್ಷಭಾಃ” ..
“ಸರ್ವಸ್ಯೈವ ತು ಕಾಮಾಯ ನ ಸರ್ವಂ ಭವತಿ ಪ್ರಿಯಂ .
ಕಿಂತ್ವಾತ್ಮನಸ್ತು ಕಾಮಾಯ ತತಃ ಪ್ರಿಯತಮಃ ಸ್ವಯಂ ..
ಅತೋ ದೇವಾಃ ಪ್ರಿಯತಮೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ನ ಸುಖಲಕ್ಷಣಃ” . ಇತ್ಯಾದಿ .
ತಸ್ಮಾದ್ಯುಕ್ತ್ಯಾ ವಿದ್ವದನುಭೂತ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ವಚನೈಶ್ಚ ಆತ್ಮಾ ಸುಖರೂಪ
ಇತ್ಯತ್ರ ನ ಕಶ್ಚಿದ್ವಿವಾದ ಇತಿ ಭಾವಃ .. 24..

ನನ್ನೇವಮಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ “ಏಕಧೈವಾನುದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ” ಇತಿ
ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಮಖಂಡೈಕರಸತ್ವಂ ನ ಸಂಭವತಿ, ಉಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ತಸ್ಯ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪತ್ರಯಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ . ನ ಚ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾನಾಂ
ತೇಷಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಮಪ್ಯತ್ಯಂತಾಭೇದ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ, ತಥಾತ್ವೇ ತದ್ವಾಚಕಾನಾಂ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಶಬ್ದಾನಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಪರ್ಯಾಯತಯಾ ಸಹ ಪ್ರಯೋಗಾನುಪಪತ್ತೇಃ

ನ ಹಿ ಘಟಕುಂಭಕಲಶಾದಿಶಬ್ದಾನಾಮೇಕಾರ್ಥವಾಚಕಾನಾಂ ಸಹ
ಪ್ರಯೋಗೋಽಸ್ತೀತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಖಂಡೈಕರಸತ್ವಮುಪಪಾದಯತಿ —
ನ ಹಿ ನಾನಾಸ್ವರೂಪಂ ಸ್ಯಾದೇಕಂ ವಸ್ತು ಕದಾಚನ .
ತಸ್ಮಾದಖಂಡ ಏವಾಸ್ಮಿ ವಿಜಹಜ್ಜಾಗತೀಂ ಭಿದಾಂ .. 25..

ನ ಹೀತ್ಯಾದಿನಾ . ಏಕಮದ್ವಿತೀಯಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮಕಂ ವಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ಕದಾಚನ
ಕದಾಚಿದಪ್ಯುಪಾಧಿಕಾಲೇ ತದಭಾವಕಾಲೇಽಪಿ ನಾನಾಸ್ವರೂಪಂ ನಾನಾರಸಂ ನ
ಸ್ಯಾತ್,

ನ ಭವೇದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತತ್ರ ಹೇತ್ವಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ವಸ್ತಿತಿ ವಿಶೇಷಣಂ,
ಯತೋ ವಸ್ತು ಪರಮಾರ್ಥಭೂತಂ, ತತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ವಸ್ತುಗ್ರಹಣಂ
ಜ್ಞಾನಾನಂದಯೋರಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ .

ಅಯಮರ್ಥಃ — ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದಾನಾಂ ಪರಸ್ಪರಭಿನ್ನತ್ವೇ
ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜ್ಞಾನತ್ವಮಾನಂದಸ್ಯಾನಂದತ್ವಂ ಚ ನ
ಸಿದ್ಧೇತ್, ಕಥಮಿತಿ ಚೇತ್, ಸತ್ಯ ಯದಿ ಜ್ಞಾನಾಧ್ಭಿನ್ನಂ ಸ್ಯಾತ್, ಜಡಸ್ಯ
ತಸ್ಯ ಶುಕ್ತಿಕಾರೂಪ್ಯಾದೇರಿವ ಸತ್ಯತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ . ಏವಂ ಯದಿ ಜ್ಞಾನಮಪಿ
ಸತ್ಯಾಧ್ಭಿನ್ನಂ ಸ್ಯಾತ್, ಅಸತ್ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜಡತ್ವನಿಯಮೇನ ಜ್ಞಾನತ್ವಂ

ನ ಸ್ಯಾತ್ ತತಃ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಯೋಃ ಸತ್ಯತ್ವಜ್ಞಾನತ್ವಸಿದ್ಧಯೇಽತ್ಯಂತಂ
 ಪರಸ್ಪರಾಭೇದೋಽಜ್ಞೇಕರ್ತವ್ಯಃ . ತದುಕ್ತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮಮುನಿಭಿಃ -
 “ಸತ್ಯೇಽಪ್ಯಸ್ತಿ ಜ್ಞಾನತಾ ಜ್ಞಾನತಾಯಾಂ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಚ ಸ್ಪಷ್ಟಮಸ್ತೇವ ತದ್ವತ್ .
 ಸತ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನಾತಿರೇಕಾವಕಾಶಃ ಪೂರ್ಣೇ ತತ್ತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಸತ್ಯೋಪಪತ್ತೇಃ” .. ಇತಿ .
 ಏವಂ ಯದಿ ಜ್ಞಾನಾದಾನಂದೋಽಪಿ ಭಿನ್ನಃ ಸ್ಯಾತ್, ಜ್ಞಾನಭಿನ್ನಸ್ಯ
 ತಸ್ಯ ಘಟಾದಿವದನಾನಂದತ್ವಮೇವ ಸ್ಯಾತ್, ತಥಾನಂದಾದಪಿ
 ಯದಿ ಜ್ಞಾನಂ ಭಿನ್ನಂ ಸ್ಯಾತ್, ಆನಂದಭಿನ್ನಸ್ಯ ತಸ್ಯ
 ಘಟಾದಿವಜ್ಜಡತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನತ್ವಮೇವ ನ ಸ್ಯಾತ್, ತತೋ ಜ್ಞಾನಾನಂದಯೋರಪಿ
 ಜ್ಞಾನತ್ವಾನಂದತ್ವಸಿದ್ಧಯೇಽತ್ಯಂತಮಭೇದೋಽಜ್ಞೇಕರ್ತವ್ಯಃ . ಇದಮಪಿ
 ತೈರೇವೋಕ್ತಂ -
 “ಆನಂದತ್ವೇ ಜ್ಞಾನತಾ ಜ್ಞಾನತಾಯಾಮಾನಂದತ್ವಂ ವಿದ್ಯತೇ ನಿರ್ವಿಶಂಕಂ .
 ಸತ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನಾತಿರೇಕಾವಕಾಶಃ ಪೂರ್ಣೇ ತತ್ತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಸೌಖ್ಯೋಪಪತ್ತೇಃ” .. ಇತಿ .
 ಏವಂ ಸತ್ಯಾದಾನಂದೋಽಪಿ ಯದಿ ಭಿನ್ನಃ ಸ್ಯಾತ್, ಅಸತ್ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯ
 ಶುಕ್ತಿರೂಪ್ಯಾದೇರಿವಾನಂದತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್, ಏವಂ ಸತ್ಯಮಪಿ ಯದ್ಯಾನಂದಾದ್ಭಿನ್ನಂ
 ಸ್ಯಾತ್, ಅನಾನಂದಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಶುಕ್ತಿರೂಪ್ಯಾದೇರಿವ ಸತ್ಯತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್, ತತಃ
 ಸತ್ಯಾನಂದಯೋರಪ್ಯತ್ಯಂತಮಭೇದೋ ವಕ್ತವ್ಯಃ . ಇದಮಪಿ ತೈರೇವೋಕ್ತಂ -
 “ಆನಂದತ್ವೇ ಸತ್ಯತಾ ಸತ್ಯತಾಯಾಮಾನಂದತ್ವಂ ನಿರ್ವಿವಾದಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ .
 ಸತ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನಾತಿರೇಕಾವಕಾಶಃ ಪೂರ್ಣೇ ತತ್ತ್ವೇ ಸತ್ಯಸೌಖ್ಯೋಪಪತ್ತೇಃ .. ಇತಿ .
 ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಶುದ್ಧತ್ವಾದಿಷ್ಟಪ್ಯೇವಮೇವೋಕ್ಯಂ .
 ನ ಚ ತೇಷಾಮತ್ಯಂತಾಭೇದೇ ತದ್ವಾಚಕಸತ್ಯಾದಿ ಪದಾನಾಂ
 ಪರ್ಯಾಯತಾ ವಾಚ್ಯಾ, ಅರ್ಥಾನಾಂ ಭೇದಸ್ಯಾಂಗೀಕಾರಾತ್, ಸತ್ಯಪದಂ
 ಮುಖ್ಯಾಮುಖ್ಯಸತ್ಯರೂಪಬ್ರಹ್ಮಕಾಶಶಬಲರೂಪೇ
 ಸತ್ಯೇ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಂ . ಜ್ಞಾನಪದಂ ಚ
 ಚೈತನ್ಯಾಂತಃಕರಣವೃತ್ತಿರೂಪಮುಖ್ಯಾಮುಖ್ಯಜ್ಞಾನದ್ವಯಶಬಲರೂಪೇ ಜ್ಞಾನೇ
 ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಂ, ಆನಂದಪದಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯಗ್ಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿರೂಪಮುಖ್ಯಾಮುಖ್ಯಾನಂದೇ
 ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಂ . ಏವಂ ನಿತ್ಯಶುದ್ಧಾದೀನ್ಯಪಿ ಪದಾನಿ
 ಮುಖ್ಯಾಮುಖ್ಯತತ್ತ್ವದ್ವಯಶಬಲರೂಪೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಾನೀತಿ
 ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ . ಏತತ್ ಸರ್ವಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮಮುನಿಭಿರೇವೋಕ್ತಂ -
 “ಆಕಾಶಾದೌ ಸತ್ಯತಾ ತಾವದೇಕಾ ಪ್ರತ್ಯಬ್ಜಾತ್ಮೇ ಸತ್ಯತಾ ಕಾಚಿದನ್ಯಾ .
 ತತ್ಸಂಪರ್ಕಾತ್ ಸತ್ಯತಾ ತತ್ರ ಚಾನ್ಯಾ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನೋಽಯಂ ಸತ್ಯಶಬ್ದಸ್ತು ತತ್ರ ..
 ಬುದ್ಧೀರ್ವೃತ್ತೌ ಜ್ಞಾನತಾ ತಾವದೇಕಾ ಪ್ರತ್ಯಗ್ ಬೋಧೇ ಜ್ಞಾನತಾ ಕಾಚಿದನ್ಯಾ .

ತತ್ಸಂಪರ್ಕಾಜ್ಞಾನತಾ ತತ್ರ ಚಾನ್ಯಾ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನೋಽಯಂ ಜ್ಞಾನಶಬ್ದಸ್ತು ತತ್ರ ..
 ಬುದ್ಧೇವೈತತ್ ತಾವದಾನಂದತೈಕಾ ಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಾತ್ರೇ ಕಾಚಿದಾನಂದತಾನ್ಯಾ .
 ತತ್ಸಂಪರ್ಕಾತ್ ಕಾಚಿದಾನಂದತಾನ್ಯಾ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನೋಽಯಂ ತತ್ರ ಚಾನಂದಶಬ್ದಃ ..
 ಇತ್ಯಾದಿನಾ .

ತತೋ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಭೇದಸ್ಯಾಂಗೀಕಾರಾನ್ನ ಪದಾನಾಂ ಪರ್ಯಾಯತಾಪೀತಿ ಭಾವಃ

..
 ನನು ಕಥಂ ತರ್ಹಿ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಭೇದೇ ಸತ್ಯಾದೀನಾಮತ್ಯಂತಾಭೇದ ಉಕ್ತ
 ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಭೇದೇಽಪಿ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಾನಾಮಭೇದಾದಿತ್ಯಾಹ,
 ತಸ್ಮಾದಿತ್ಯಾದಿನಾ . ಯಸ್ಮಾತ್ ಸತ್ಯಾದೀನಾಂ ಪರಸ್ಪರಾಭೇದೇನ ಸತ್ಯಾದಿರೂಪತ್ವಂ,
 ಯಸ್ಮಾಚ್ಚ ನ ಪರ್ಯಾಯತಾ, ತಸ್ಮಾಜ್ಞಾಗತೀಂ ಭಿದಾಂ ಜಗದಾಕಾಶಾದ್ಯುಪಾಧಿಃ,
 ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಾಂ ಭಿದಾಂ ಭೇದಂ ವಿಜಹತಿ, ಅತೋಽಹಮಖಂಡ ಏವಾಸ್ಮಿ
 ಏಕರಸ ಏವಾಸ್ಮಿ ನ ತು ನಾನಾರಸಃ, ಸತ್ಯಾದಿಪದೈರ್ಭಾಗಲಕ್ಷಣಯಾ
 ಬೋಧಿತಸತ್ಯಾದ್ಯಾತ್ಮಕಾಖಂಡೈಕರಸೋಽಸ್ಮೀತ್ಯರ್ಥಃ .

ಅತ “ಏಕದೈವಾನುದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ” ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಮೇಕರಸತ್ವಮುಪಪನ್ನಮಿತಿ
 ಭಾವಃ .. 25..

ಇದಾನೀಮುಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಜೀವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವೋಪಪಾದಕೈಸ್ತರ್ಕೈರನುಗೃಹೀತಂ ಸತ್
 ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಂ ಜೀವಬ್ರಹ್ಮಣೋರತ್ಯಂತಾಭೇದಂ ಭಾಗತ್ಯಾಗಲಕ್ಷಣಯಾ
 ಬೋಧಯದಿ, ಇತ್ಯಾಹ —

ಪರೋಕ್ಷತಾಪರಿಚ್ಛೇದಶಾಬಲ್ಯಾಪೋಹನಿರ್ಮಲಂ .
 ತದಸೀತಿ ಗಿರಾ ಲಕ್ಷ್ಯಮಹಮೇಕರಸಂ ಮಹಃ .. 26..

ಪರೋಕ್ಷತೇತಿ . ಪರೋಕ್ಷತಾಪರಿಚ್ಛೇದಶ್ಚ ತತ್ಪ್ರಯೋಜಕಂ
 ಶಾಬಲ್ಯಂ ಚ ತಾನಿ ತಥೋಕ್ತಾನಿ, ತೇಷಾಮಪೋಹೇನ ನಿರ್ಮಲಂ
 ಪರೋಕ್ಷತಾಪರಿಚ್ಛೇದಶಾಬಲ್ಯಾಪೋಹನಿರ್ಮಲಂ, ಪರೋಕ್ಷತಾ
 ಪರೋಕ್ಷತ್ವಮಿಶ್ವರಸ್ಯ, ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ಜೀವಸ್ಯ,
 ಏತದ್ವಯಂ ಚ ಜೀವೇಶ್ವರೋಭಯಗತವಿರುದ್ಧಧರ್ಮಾಣಾಂ
 ಸರ್ವೇಷಾಮಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ . ಶಾಬಲ್ಯಂ
 ಜೀವೇಶ್ವರೋಭಯಗತಪರೋಕ್ಷತ್ವಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾದಿಪ್ರಯೋಜಕಮಾಯಾಂತಃಕರಣರೂಪೋ
 ಸಂಬಂಧಃ, ತೇಷಾಮಪೋಹೇನ ತ್ಯಾಗೇನ ನಿರ್ಮಲಂ ಶುದ್ಧಂ,
 ಐಕ್ಯಾವಿರೋಧೀತ್ಯರ್ಥಃ . ತದಸೀತಿ ಗಿರಾ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿಮಹಾವಾಕ್ಯೇನ
 ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಜಹದಜಹಲಕ್ಷಣಯಾ ಬೋಧ್ಯಂ, ಲಕ್ಷ್ಯಸ್ವರೂಪಮೇವಾಹ -
 ಏಕರಸಮಿತಿ . ಮಹಃ ಸತ್ಯಾನಂದಚೈತನ್ಯರೂಪಮಹಂ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾಸ್ಮೀತ್ಯರ್ಥಃ .

ಅತ್ರಾಪ್ಯನುಗ್ರಾಹಕಯುಕ್ತಿಃ ಪೂರ್ವವದ್ವಷ್ಟವ್ಯಾ, ಯದ್ಯಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಭಿನ್ನಃ
ಸ್ಯಾದಾತ್ಮನಃ ಸರ್ವಾಂತರತ್ವಲಕ್ಷಣಮಾತ್ಮತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್, ಏವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿ
ಯದ್ಯಾತ್ಮಭಿನ್ನಂ ಸ್ಯಾನ್ನಿರತಿಶಯಮಹತ್ತ್ವಲಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನ
ಸ್ಯಾತ್ . ಇದಮಪಿ ತೈರೇವೋಕ್ತಂ —

“ಅದ್ವೈತೇರ್ಥೇ ಪ್ರತ್ಯಗರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ತದ್ವತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ತತ್ವೇ ಚಾದ್ವಯಸ್ಯಾಪಿ ಭಾವಃ .
ಯದ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನಾತಿರೇಕಾವಕಾಶಃ ಪೂರ್ಣೇ ತತ್ತೇ ತತ್ತ್ವಮರ್ಥೋಪಪತ್ತೇಃ” .. ಇತಿ

ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಭೇದಾದೇವೋಭಯೋಸ್ತತ್ತ್ವಂಪದಯೋರಪರ್ಯಾಯತಾಪಿ
ಇದಮಪಿ

ತೈರೇವೋಕ್ತಂ —

ಆದೇಯಾಂಶೇನಾಣುಮಾತ್ರೇಽಪಿ ಭೇದೋ ಯದ್ಯಪ್ಯೇವಂ ಭಿನ್ನಮಾದಾಯ ಶಬ್ದೋ

ವರ್ತೇತೇ ತ್ವಯ್ಯದ್ವಯಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶೇ ಬಾಹ್ಯಂ ಹಾತುಂ ಜಾಮಿತಾ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮಾತ್”
.. ಇತಿ .

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಶ್ಚ ಸಕಲವೇದಾರ್ಥಭಿಜ್ಞೇನ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾಯಾಂ ಸ್ಫುಟೋ
ದರ್ಶಿತಃ —

“ತ್ವಮಹಂಶಬ್ದವಾಚ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯೈವ ದೇಹಾದಿವಸ್ತುನಃ .

ನ ತಚ್ಚಬ್ದಾರ್ಥತಾಂ ವಕ್ತಿ ಶ್ರುತಿಸ್ತತ್ತ್ವಮಸೀತಿ ಸಾ ..

ತದರ್ಥೈಕ್ಯವಿರುದ್ಧಾಂಶಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಾಚ್ಯಗತಂ ಶ್ರುತಿಃ .

ಅವಿರುದ್ಧಂ ಚಿದಾಕಾರಂ ಲಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಬ್ರವೀತಿ ಹಿ ..

ತದರ್ಥೇ ಚ ತ್ವಮರ್ಥೈಕ್ಯಂ ವಿರುದ್ಧಾಂಶಂ ವಿನೈವ ಚ .

ಕಾರಣತ್ವಾದಿ ವಾಚ್ಯಸ್ಥಂ ರಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ತು ಕೇವಲಂ ..

ಚಿದಾಕಾರಂ ಪುನಸ್ತಸ್ಯ ತ್ವಮರ್ಥೈಕ್ಯಂ ಬ್ರವೀತಿ ಚ.

ತತ್ತ್ವಂಶಬ್ದಾರ್ಥಭೂತಸ್ಯ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪರಾತ್ಮನಃ ..

ಏಕತ್ವಂ ಯತ್ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧಂ ಸ ಹಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಆಸ್ತಿಕಾಃ .. ಇತಿ .

ತಸ್ಮಾಚ್ಛ್ರುತ್ಯಾ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಬಹುಜ್ಞಾನಾಂ ವಚನಾಚ್ಚ ಜೀವಸ್ಯ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನಿತ್ಯಶುದ್ಧಬುದ್ಧಮುಕ್ತಸ್ವರೂಪತಾ ಸಿದ್ಧೇತಿ ಭಾವಃ .. 26..

ಇದಾನೀಮುಕ್ತಸ್ವರೂಪಂ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮತ್ವೇನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರ್ವತಃ ಪುರುಷಸ್ಯ

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಾಪರಿಮಿತಾನಂದಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮತಾವಸ್ಥಾನಲಕ್ಷಣಾ ವಿದೇಹಮುಕ್ತಿಃ

ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಷಯಪರ್ಯಂತಂ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿಪ್ರತಿಭಾಸಸಹಿತಾ ತಾದೃಗ್

ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮನಾವಸ್ಥಾನಲಕ್ಷಣಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ಫಲಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯ

ಪ್ರಕರಣಮುಪಸಂಹರತಿ —

ಉಪಶಾಂತಜಗಜ್ಜೀವಶಿಷ್ಯಾಚಾರ್ಯೇಶ್ವರಭ್ರಮಂ .

ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧಮನಾದ್ಯಂತಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಹಂ ಮಹಃ .. 27..

ಉಪಶಾಂತೇತಿ . ಉಪಶಾಂತೋ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಯಾಂ ಬಾಧಿತೋ
ವಿದೇಹಮುಕ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಯಾಂ

ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ನಿವೃತ್ತೋ ಜಗಜ್ಜೀವಶಿಷ್ಯಾಚಾರ್ಯೇಶ್ವರಲಕ್ಷಣೋ

ಭ್ರಮೋ ಯಸ್ಮಿಂಸ್ತತ್, ತಾದೃಶಂ . ಮುಕ್ತಿದ್ವಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಫಲತ್ವಂ

ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮಮನಿಭಿರಪ್ಯುಕ್ತಂ —

“ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಸ್ತಾವದಸ್ತಿ ಪ್ರತೀತೇದ್ವೈತಚ್ಛಾಯಾ ತತ್ರ ಚಾಸ್ತಿ ಪ್ರತೀತೇಃ .

ದ್ವೈತಚ್ಛಾಯಾರಕ್ಷಣಾಯಾಸ್ತಿ ಲೇಶಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥೇ ಸ್ವಾನುಭೂತಿಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ..

ತಸ್ಮಾಜ್ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿರೂಪೇಣ ವಿದ್ವಾನಾರಬ್ಧಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಭೋಗಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ .

ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಭೋಗಂ ಧ್ವಾಂತಗಂಧಂ ಪ್ರಸೂತಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ತ್ಯಂತಂ ಯಾತಿ ಕೈವಲ್ಯಮಂತೇ”

.. ಇತಿ..

ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧಂ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಂ, ಅನಾದ್ಯಂತಂ, ಆದ್ಯಂತರಹಿತಂ,

ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಂ, ತ್ರಿವಿಧಪರಿಚ್ಛೇದಶೂನ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ,

ಮಹಸ್ತೇಜೋಽಹಮಸ್ಮೀತ್ಯರ್ಥಃ .. 27..

“ಇದಾನೀಮುಪನಿಷದರ್ಥಸಾರಸಂಗ್ರಹಾತ್ಮಕೇ ಸ್ವರಚಿತೇ ಪ್ರಕರಣೇ ವಿದುಷಾಂ

ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ —

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಕವೇಃ ಸೂಕ್ತಿಶರದಂಭೋಜಸಂಭೃತಃ .

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದೋಽಯಂ ವಿದ್ವದ್ಭೃಂಗೈರ್ನಿಪೀಯತಾಂ .. 28..

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ಇತಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತುರ್ನಾಮ, ಸ ಚ ಅಸೌ ಕವಿಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ

ಕ್ರಾಂತದರ್ಶೀ, ತಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಏವ ಶರದಂಭೋಜಾನಿ, ತಾನಿ, ತೈಃ ಸಂಭೃತಃ

ಸಂಪನ್ನೋಽಯಂ ಸರ್ವೈರನುಭೂಯಮಾನೋಽದ್ವೈತಮಕರಂದೋಽದ್ವೈತಂ

ಬ್ರಹ್ಮೈವ

ಮಕರಂದೋ ರಸಃ .

“ಏತಮೇವ ರಸಂ ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಬ್ಧ್ವಾ ದೇಹೀ ಸನಾತನಂ .

ಸುಖೀ ಭವತಿ ಸರ್ವತ್ರ ನಾನ್ಯಥಾ ಸುರಪುಂಗವಾಃ” ..

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾವಚನಾತ್, ವಿದ್ವದ್ಭೃಂಗೈರ್ನಿಪೀಯತಾಂ ಏವ ಭೃಂಗಾ

ಬ್ರಹ್ಮರಸಜ್ಞಾಸ್ತೈರ್ನಿಪೀಯತಾಂ ನಿತರಾಮಜ್ಞಾನನಿವೃತ್ತಿಪರ್ಯಂತಂ ಪುನಃ

ಪುನಃ ಸೇವ್ಯತಾಂ .

“ವಿಚಾರ್ಯಾಪ್ಯಪರೋಕ್ಷೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಾನಂ ನ ವೇತ್ತಿ ಚೇತ್ .

ಅಪರೋಕ್ಷಾವಸಾನತ್ವಾದ್ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ವಿಚಾರಯೇತ್” .. ಇತಿ

ಶ್ರೀಭಾರತೀತೀರ್ಥವಚನಾತ್ .

ಯದ್ಯಪ್ಯತ್ರ ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕಂ ಬಹು ವಕ್ತವ್ಯಮಸ್ತಿ. ತಥಾಪಿ ಮಂದಬುದ್ಧೀನಾಮಲಸಾನಾಂ
ವ್ಯುತ್ಪಾದನಾರ್ಥಂ ಪ್ರವೃತ್ತೇನ ಮಯಾ ಗ್ರಂಥಕಾರಿನ್ಯಗೌರವಭಯಾದುಪರತಮಿತಿ ..

28..

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದಸ್ಯ ರಸಾಭಿವ್ಯಂಜಿಕಾ ಕೃತಾ .

ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಯತಿನಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮಶಾಸನಾತ್ .. 1..

ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಸಾಸ್ವಾದಮಿಚ್ಛದ್ಭಿರ್ವಿಬುಧೋತ್ತಮೈಃ .

ರಸಾಭಿವ್ಯಂಜಿಕಾ ಹ್ಯೇಷಾ ಪರಿಶೀಲ್ಯಾ ಸದಾದರಾತ್ .. 2..

ತಾಪತ್ರಯಾರ್ಕಸಂತಪ್ತಾ ಮೋಕ್ಷಕಾಮಾ ಮುದಾ ಸಹ .

ರಸಾಭಿವ್ಯಂಜಿಕಾಗಂಗಾಮಗ್ನಾ ಭವತ ಸತ್ತಮಾಃ .. 3..

ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಪ್ರಣೀತಚ್ಛಲಮತ್ರ ಬುದ್ಧೀರ್ಮಮಾಪರಾಧಂ ವಿಬುಧಾಃ ಕ್ಷಮಂತಾಂ .

ಅಂಬಾರ್ಧದೇಹೋ ಭಗವಾನತಃ ಸ್ಯಾದ್ಬಾಲಾಪರಾಧಾತ್ ಪಿತೃವತ್ ಪ್ರಸನ್ನಃ .. 4..

ಶ್ರೀಕೈವಲ್ಯಾನಂದಯೋಗೀಂದ್ರಪಾದಪದ್ಮದ್ವಂದ್ವೇ ನಿಃಸ್ರವನ್ಮೋಕ್ಷಸಾರೇ .

ಶುದ್ಧೈರ್ಹಂಸೈಃ ಸೇವಿತೇ ಸುಪ್ರಸನ್ನೇ ಮಚ್ಛೇತೋಽರ್ಥೀ ಭೃಂಗಲೀಲಾಂ ವಿಧತ್ತಾಂ

.. 5..

ಚಿದಂಭೋಧಿಸಮ್ಮಗ್ನಚಿತ್ತಂ ಗುಣಾನಾಂ ಸತಾಮಾಲಯಂ ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಪ್ರಧಾನಂ .

ನೃಣಾಂ ಬೋಧಯಂತಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ತ್ವಂ ಶಿವಾನಂದಯೋಗೀಂದ್ರಮೀಡೇ

ಸದಾಹಂ .. 6.

ಸರ್ವಜ್ಞಚೂಡಾಮಣಿಮೀಶ್ವರಾಣಾಮೀಶಾನಮಿಂದೀವರಕೋಮಲಾಂಗಂ .

ಕಾರುಣ್ಯಲಾವಣ್ಯಸುಧಾಸಮುದ್ರಂ ಶ್ರೀಜಾನಕೀಜಾನಿಮಹಂ ಭಜಾಮಿ .. 7..

ಮಂದಸ್ಮಿತಾನಂದಿತಭಕ್ತಜಾಲಂ ಸೌಂದರ್ಯಸಂತರ್ಪಿತವಾಮಭಾಗಂ .

ಸ್ವಾನಂದಸಂತೃಪ್ತಮಮಂದಹಾಸಂ ಸಾಂಬಂ ಭಜೇ ಚಂದ್ರಕಲಾವತಂಸಂ .. 8..

.. ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾರ್ಯಶ್ರೀಕೈವಲ್ಯಾನಂದಯೋಗೀಂದ್ರಪಾದಕಮಲ

ಭೃಂಗಾಯಮಾಣಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಾಖ್ಯಾಯಿತಿವಿರಚಿತಾ

ರಸಾಭಿವ್ಯಂಜಿಕಾಖ್ಯಾದ್ವೈತಮಕರಂದವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ..

ಓಂ ತತ್ ಸತ್

ಅದ್ವೈತಮಕರಂದ

Encoded by Br. Pranipata Chaitanya

Proofread by Sunder Hattangadi

Advaita Makaranda

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

